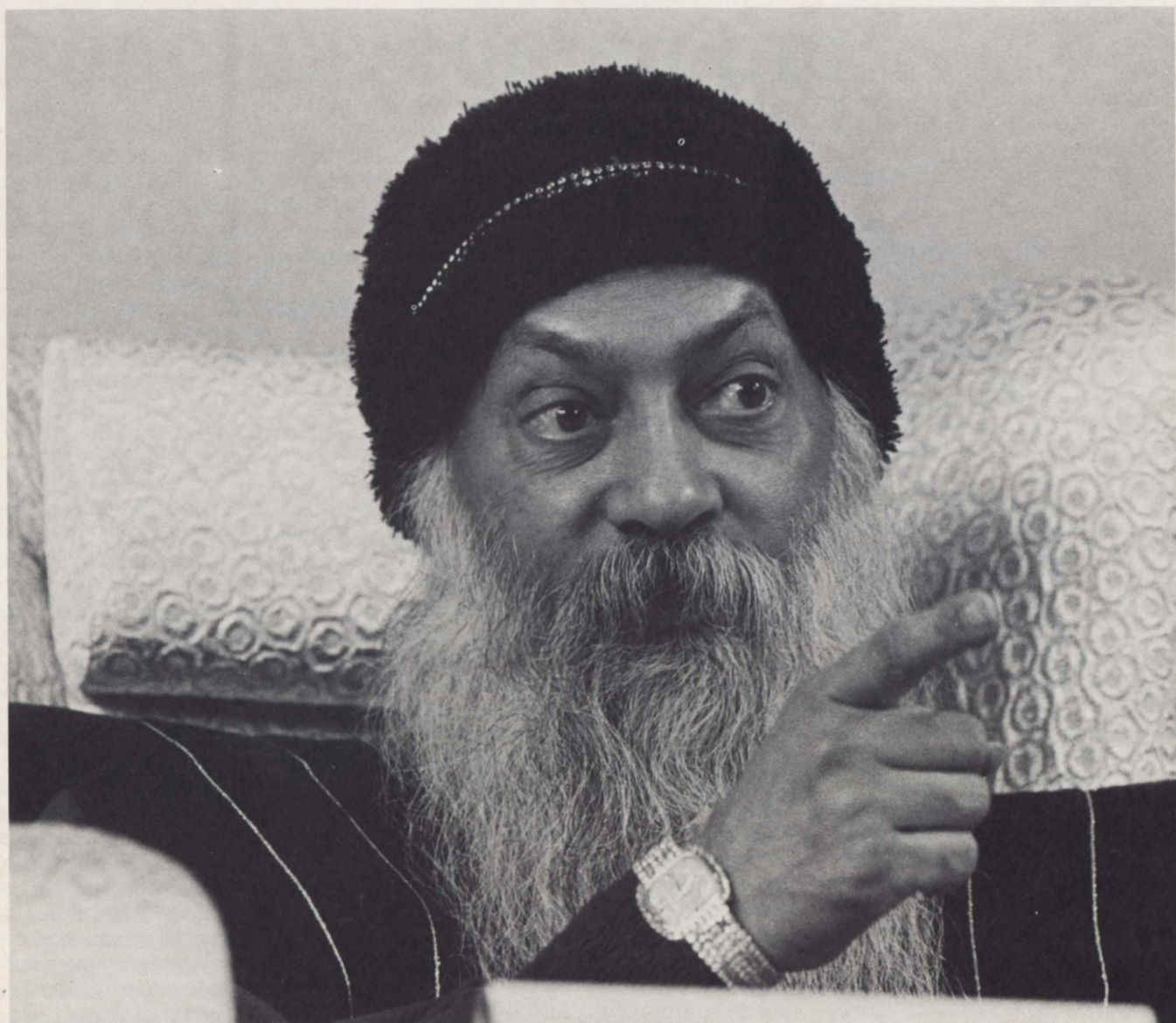

SÖKAREN

NR 5

1989 ÅRGÅNG 26

PRIS 24:00 INKL. MOMS

Försvar av Osho Rajneesh (bilden) och av parapsykologin, kritik av New Age-rörelsen, mystik, reportage från antroposofernas Järna, ett indiskt mysterium, dikter.

Felaktig rapport till USAs armé om parapsykologin

En skevt sammansatt vetenskaplig kommitté förkastar parapsykologin. Parapsykologernas organisation svarar.

Referat av Göran Brusewitz

Amerikanska armén gav för några år sedan i uppdrag åt Nationella Forskningsrådet i USA, NRC, att granska olika metoder för att förbättra människans mentala prestationsförmåga. Forskningsrådet granskade sex områden. Ett av dem var parapsykologin.

Rapporten, "Enhancing Human Performance"¹ publicerades i december 1987, och i samband med utgivningen hölls en välbesökt presskonferens i Washington D C.

"Våra starkaste slutsatser gäller kanske parapsykologin", sa undersökningskommitténs ordförande John A Swets. Och i rapporten står det (s 22) att kommittén inte har "funnit något vetenskapligt stöd i forskning som utförts under en period av 130 år för att de parapsykologiska fenomenen existerar".

Inom parapsykologernas internationella sammanslutning Parapsychological Association, PA, granskade man rapporten. John Palmer, Charles Horton och Jessica Utts författade PAs svar, som presenterades i augusti 1988 i Montreal på PAs årliga kongress. (Det följande är ett referat.) De skriver: "Vi har studerat NRCs rapport mycket

noggrant och har funnit att även om den är avfattad på ett vetenskapligt språk, är den inte en opartisk och fördomsfri vetenskaplig bedömning av parapsykologin. Kommitténs slutsats är helt omotiverad."

PA förklarar att granskningen av parapsykologin i NRCs rapport är begränsad till endast fyra områden av den forskning som bedrivits under de senaste 20 åren. Översikten täcker mindre än 10 procent av den systematiska forskning som började med J B Rhines arbete vid Duke University på 1930-talet. Det är alltså en mycket liten del av parapsykologin som granskats. Dessutom är kommitténs två viktigaste bedömare, Ray Hyman och James Alcock, sedan länge kända för sin mycket negativa inställning till psi-forskningen. Båda är framträdande och mycket aktiva medlemmar i CSICOP, en sammanslutning som är välkänd för sitt korståg mot parapsykologin. Trots detta gjordes inget försök att balansera kommitténs sammansättning genom att till den knyta vetenskapsmän med en mer positiv eller neutral hållning.

CSICOP är känd för sin strävan att

nedvärdera och avslöja parapsykologin. Organisationen startades 1976 av filosofen Paul Kurtz och sociologen Marcello Truzzi. Den senare lämnade CSICOP 1977, eftersom han såg kommitténs överdrivna negativa entusiasm på bekostnad av ansvarsfull vetenskaplighet som en ökande fara. Han menar idag att fastän CSICOP har kungjort att dess syfte är att vetenskapligt undersöka, ägnar man sig mest åt att misskreditera påståenden om paranormala fenomen.

I sin egen litteratur gör CSICOP det klart att man anser påståenden om paranormala fenomen orimliga och oförnuftiga. "Varför denna plötsliga explosion av intresse, även bland i övrigt förnuftiga människor, för alla slags paranormala 'händelser'?" står det i en CSICOP-broschyr.

Kommitténs arbetsmetod har varit att göra ett selektivt urval. Uttalanden som stöder dess ståndpunkt citeras flitigt. Däremot utelämnas viktiga resultat som talar för parapsykologin.

Ett av de områden som kommittén har granskat är försök med ganzfeldmetoden. Ett typiskt ganzfeldexperiment består av en sändare och en mottagare. De placeras i var sitt akustiskt isolerat rum. Man förelägger sändaren en slumpvis utvald "målbild". Mottagaren, som utsätts för sk sinnesavskärmning,² får försöka beskriva bilden genom att ge en fortlöpande verbal redogörelse för de bilder och associationer han får. När försöket är avslutat, ska en eller flera utomstående bedömare peka ut den bild som varit målbild, bland flera bilder.

En meta-analys av 28 ganzfeldförsök i tio olika laboratorier² har visat att sannolikheten att resultaten uppnåts av en slump är mindre än en på miljarden.

NRC-kommittén baserar sin utvärdering av ganzfeldförsöken på Hymans kritik.³ Utvärderingen visar klart att kommittén systematiskt har undvikit att citera sådan information som inte gagnar dess syfte. Hyman har efteråt medgett att "det finns en total signifikant effekt i ganzfelddata som inte rimligen kan förklaras av selektiv rapportering eller multipla analyser"⁴ och att "signifikanta resultat har uppnåtts av ett flertal olika forskare" (s 352). Dessa viktiga punkter nämns inte någonstans i kommitténs rapport.

Ett särskilt avslöjande exempel på kommitténs selektiva metod är dess behandling av ett "background paper", som kommittén beställde från Monica Harris och Robert Rosenthal vid Harvard University.⁵ Rosenthal är ledande metodiker inom social vetenskap och pionjär när det gäller att utveckla meta-analystekniker för att utvärdera hela forskningsområden. Harris och Rosenthal hade inte tidigare sysslat med parapsykologi, och de hade inte tagit ställning i detta kontroversiella ämne. De gjorde en jämförande studie av de ämnen som kommittén granskade — bland dem parapsykologin — och skrev som sammanfattning att bara ganzfeldstudierna klarade de nödvändiga kraven på sund experimentell design (s 53). (Ganzfeldstudierna var det enda från parapsykologins område som de utvärderade.) På en 25-gradig skala som angav "allmän kvalitet" fick ganzfeldexperimenten 19, medan de andra (icke-parapsykologiska) områdena som granskades, fick mellan 3 och 13.

När kommittén bedömer parapsykologin, citerar den friskt ur "background papers" av Alcock⁶ och Griffin⁷ vilkas slutsatser den delar, men citerar inte en enda gång Harris och Rosenthal. I ett skede blev Rosenthal uppringd av John Swets, kommitténs ordförande, som bad honom att dra tillbaka sin rapport om parapsykologin. När Rosenthal vägrade, blev han av Swets och Druckham ombedd att svara på Hymans kritik av ganzfeldexperimenten.

Parapsykologer har genom meta-analys funnit att det inom ganzfeldforskningen — liksom när det gäller försök med slumpgeneratorer, som också granskades av kommittén — finns en viss grad av upprepbarhet, vilken är jämförbar med upprepbarheten inom andra områden av psykologin.^{8, 9, 10} Men kommittén säger: "Det slag av upprepbarhet som man hittills säger sig ha uppnått, är möjligheten att få signifikanta avvikelser från slumpen i bara en del av experimenten. Detta är en sorts upprepbarhet som skiljer sig helt från det konsekventa och lagbundna mönstret med samvariation som man finner i andra slag av undersökningar" (s 174-175). Detta uttalande överraskar PA, som i sitt svar säger: "Eftersom medlemmarna i kommittén själva är psykologer, blev vi förvånade över hur de karakteriserar upprepbarhet inom parapsykologin." I motsats till kommitténs påstående är det regel och inte undantag inom de flesta områden inom beteendevetenskaperna att inte kunna uppnå perfekt upprepbarhet. Inom psykologin är det inte ovanligt att man drar slutsatser utifrån forskningsresultat som man inte ens gör försök att upprepa. Problemet med upprepbarhet har under senare år blivit vida erkänt av forskare inom så skilda områden som inlärningens och minnets neurokemi¹¹ och medicinska studier av placeboeffekten.¹² Till och med ett så "hårt" vetenskapligt område som laserkonstruktion har ibland fått problem med kravet på upprepbarhet.¹³

ett betydelsefullt område inom parapsykologin är forskning med slumpgeneratorer. Den går ut på att försökspersoner enbart med sin vilja ska försöka få en elektronisk apparat att avvika från sitt normalt slumpmässiga beteende. Slumpmässigheten baseras bland annat på radioaktivt sönderfall. Radin och Nelson¹⁰ har gjort en meta-analytisk översikt av alla kända försök med slumpgeneratorer mellan 1959 och 1987. Det rör sig om över 800 experiment med kontrollstudier, som utförts av 68 olika forskare. De samlade resultaten ligger betydligt över ett slumpmässigt utfall, till skillnad från kontrollerexperimenten (liknande experiment utan försök att mentalt påverka apparaterna).

NRC-kommittén medger att dessa resultat inte rimligen kan förklaras av slumpen (s 207). Den kritiserar de metoder som använts för att testa slumpmässigheten i apparaterna, men erkänner att "kritikerna inte har specificerat några möjliga mekanismer som skulle kunna förklara skillnaderna mellan experimentella försök och kontrollförsök" (s 187).

Den som har kännedom om parapsykologin blir förvånad när han ser att kommittén även har granskat Cleve Backsters försök med "primary perception" (ett slags primär varseblivning hos bl a växter). Kommittén försöker få den okunnige läsaren att tro att Backster sysslar med parapsykologi. Den försöker också imponera genom att nämna att man inte bara har granskat litteratur: "Vi har också bevittnat ett experiment vid ett besök i ett parapsykologiskt laboratorium" (s 169). Det experiment man bevittnade utfördes dock inte av någon parapsykolog och inte i något "parapsykologiskt laboratorium". Experimentet gjordes av en polygrafspecialist, Cleve Backster, vid Backster Research Foundation. Varken Backster eller hans institut har någonsin haft anknytning till vetenskaplig parapsykologi. Eftersom alla försök av seriösa forskare att upprepa hans första resultat har misslyckats, tas inte Backster på allvar av parapsykologerna.

Inte desto mindre får kommittén läsaren att tro att Backsters arbete är representativt för parapsykologin. Kommittén förstärker detta intryck genom att ägna nästan lika mycket utrymme åt Backster som åt forskningen med slumpgeneratorer. Backster får nästan dubbelt så stort utrymme som ganzfeldforskningen.

I Backsters forskning finns ingen ordentlig experimentell kontroll, och hans rapporter skulle aldrig accepteras för publicering i någon av de större parapsykologiska tidskrifterna.

NRC-kommittén anser att parapsykologin är ett forskningsområde som haft sin tid, men misslyckats med att nå sitt mål. Därmed antyder den att ytterligare forskning sannolikt inte

der som använts för att testa slumpmässigheten i apparaterna, men erkänner att "kritikerna inte har specificerat några möjliga mekanismer som skulle kunna förklara skillnaderna mellan experimentella försök och kontrollförsök" (s 187).

Inte desto mindre får kommittén läsaren att tro att Backsters arbete är representativt för parapsykologin. Kommittén förstärker detta intryck genom att ägna nästan lika mycket utrymme åt Backster som åt forskningen med slumpgeneratorer. Backster får nästan dubbelt så stort utrymme som ganzfeldforskningen.

I Backsters forskning finns ingen ordentlig experimentell kontroll, och hans rapporter skulle aldrig accepteras för publicering i någon av de större parapsykologiska tidskrifterna.

NRC-kommittén anser att parapsykologin är ett forskningsområde som haft sin tid, men misslyckats med att nå sitt mål. Därmed antyder den att ytterligare forskning sannolikt inte

skulle ge något resultat. Rapporten verkar sålunda avskräckande på dem som skulle kunna tänka sig att ägna sig åt eller stödja parapsykologisk forskning.

PA skriver i sitt svar att kommitténs negativa slutsats inte är berättigad med utgångspunkt från rapportens innehåll. Slutsatsen motsägs direkt av kommitténs erkännande att den inte kan erbjuda någon rimlig alternativ förklaring till forskningsresultaten. Detta medgivande kommer från en kommitté vars två främsta medlemmar offentligt hade uttalat en negativ uppfattning innan undersökningen påbörjades. Medgivandet utgör, skriver PA, faktiskt ett starkt stöd för att parapsykologin har funnit genuina vetenskapliga anomalier.

NRC-kommittén har försökt beskriva parapsykologin som "dålig vetenskap". Dess beskrivning grundas på en felaktig och ofullständig redogörelse för forskningen ifråga. Det som stödjer kommitténs syfte har tagits med, och det som inte gagnar dess syfte har utelämnats.

Kommittén har fullständigt ignorerat den forskning som försöker fastställa samband mellan psi-förmåga och andra egenskaper (variabler). Parapsykologer har exempelvis funnit att utåtriktade personer lyckas bättre i parapsykologiska försök än inåtriktade.¹⁷

Amerikanska armén väntade sig sannolikt att Nationella Forskningsrådet skulle göra ett riktigt och oklanderligt uttalande i detta kontroversiella ämne. Varför fick då kommittén för parapsykologi den skeva sammansättning som den fick? Nästan en halv miljon dollar av skattepengar har använts för rapporten. Skattebetalarna, liksom den vetenskapliga världen och även armén, förtjänar att få ett svar på den frågan.

Anm. Göran Brusewitz är ordförande i Sällskapet för parapsykologisk forskning.

sonal expectancy effects and human performance research. Washington, D C: National Academy Press.

⁶ Alcock, J (1988). *A comprehensive review of major empirical studies in parapsychology involving random event generators or remote viewing*. National Academy Press.

⁷ Griffin, D (1988). *Intuitive judgment and the evaluation of evidence*. Washington, D C: National Academy Press.

⁸ Honorton, C (1985). Meta-analysis of psi ganzfeld research: a response to Hyman. *Journal of Parapsychology*, 49, 51-91.

⁹ Hyman, R (1985). The ganzfeld psi experiment: a critical appraisal. *Journal of parapsychology*, 49, 3-49.

¹⁰ Radin D I & Nelson, R D (1987). Replication in random event generator experiments: a meta-analysis and quality assessment. *Technical Report 87001*, Princeton, N J: Princeton University Human Information Processing Group.

¹¹ Dunn, A J (1980). Neurochemistry of learning and memory: an evaluation of recent data. *Annual Review of Psychology*, 31, 343-390.

¹² Moerman, D E (1981). Edible symbols: the effectiveness of placebos. I T A Seboek & R Rosenthal (red), *The Clever Hans Phenomenon*. Annals of the New York Academy of Sciences, Volume 364. New York: NYAS. S 256-268.

¹³ Collins, H M (1974). The TEA set: tacit knowledge and scientific networks. *Science Studies*, 4, 165-186.

¹⁴ May, E C, Humphrey, B S & Hubbard, G S (1980). *Electronic System Perturbation*

Techniques. (Final Report.) Menlo Park, CA: SRI International.

¹⁵ Schmidt, H, Morris, R L och Rudolph, L (1986). Channelling evidence for a PK effect to independent observers. *Journal of parapsychology*, 50, 1-16.

¹⁶ Schmidt, H, Morris, R L och Rudolph, L (1982). Channelling psi evidence to critical observers. I W G Roll, R L Morris & R A White (red) *Research in Parapsychology 1981*. Metuchen, NJ: The Scarecrow Press. S. 136-138.

¹⁷ Palmer, J A (1977). Attitude and personality traits in experimental ESP research. I B B Wolman (red) *Handbook of Parapsychology*. New York: Van Nostrand Reinhold.

^{*)} Man dämpar sinnesintrycken och håller dem på en konstant nivå, vilket av hjärnan upplevs som behagligt. Teknikerna för att dämpa sinnesintrycken förmår också sinnet att kompensera bristen på stimulering genom att skapa hypnagogliknande bilder. En sådan bild kan bli ett hjälpmedel för att överföra ESP-intryck från det omedvetna.

Ordet ganzfeld kan översättas med "helt" eller "homogent" fält och syftar på försökspersonens visuella upplevelse. Det vanliga är att man fäster halva pingpongbollar över ögonen och riktar ett svagt ljus, vitt eller rött, mot ansiktet. Dessutom får försökspersonen ofta hörlurar med antingen s k vitt ljud, ett ljud som är jämnt fördelat över alla hörbara frekvenser, eller ett behagligt ljud från t ex naturen.

Källa: PAs svar till Nationella Forskningsrådet.

Professor Rhines berömda parapsykologiska institution i Durham, North Carolina, USA. Foto: Bertil Falk.

¹ Druckham, D & Swets, J A (red) (1988). *Enhancing Human Performance. Issues, Theories, and Techniques*. Washington, D C: National Academy Press.

² Honorton, C (1985). Meta-analysis of psi ganzfeld research: a response to Hyman. *Journal of Parapsychology*, 49, 51-91.

³ Hyman, R (1985). The ganzfeld psi experiment: a critical appraisal. *Journal of Parapsychology*, 49, 3-49.

⁴ Hyman, R & Honorton, C (1986). A joint communiqué: the psi ganzfeld controversy. *Journal of Parapsychology*, 50, 351-364.

⁵ Harris, M J & Rosenthal, R (1988). *Interper-*

CSICOP-konferens

Den amerikanska Kommittén för vetenskaplig undersökning av påstått paranormala fenomen, CSICOP, höll konferens i Chicago i november. Ämnet i fokus var New Age. Skeptikerna i CSICOP ser inte med positiva ögon på Nya Tidsåldern, men de hade ändå till konferensen inbjudit några personer med en mer välvillig inställning.

I sitt öppningsanförande kallade ordföranden, Paul Kurtz, New Age för den gamla tidsåldern i ny förpackning. Men han sa också att han instämde i en del New Age-tankar.

Den humanistiska psykologen Maureen O'Hara såg New Age-rörelsen som ett tecken på att vetenskapen har misslyckats med att förklara alla aspekter av verkligheten. Den vetenskapliga materialismen har varit framgångsrik i att tillfredsställa våra materiella behov, men den har inte kunnat besvara andliga frågor. O'Hara menade att andliga frågor har blivit det nya kätteriet och vetenskapsmännen de nya inkvisitorerna.

O'Hara sa att det idag finns talrika konkurrerande beskrivningar av verkligheten; därför måste vi göra våra egna beskrivningar. Det råder osäkerhet om hur en riktig verklighetsbild ser ut. Vi måste acceptera att vi lever i en värld av multipla verkligheter. En uppgift blir att försöka ta oss över gränserna och finna områden där vi är eniga.

J Gordon Melton, som är chef för institutet för religionsstudier vid Kalifornienuniversitetet i Santa Barbara, menade att New Age är en religiös och social rörelse; den är religiös eftersom den använder ett religiöst språk och social eftersom den är samhällstillvänd, inte exklusiv och slutet. Han sa att New Age måste ses som en del av en religiös verklighetsuppfattning, som breder ut sig allt mer.

Melton ansåg att New Age-rörelsens början kan bestämmas till 1969, det år då Baba Ram Dass transformerades och tidskriften East/West Journal grundades.

New Age-rörelsens uppkomst är beroende av flera händelser, bland annat en ändring av USAs immigrationslagar

vid mitten av 1960-talet, vilken ledde till invandring av orientaler och till att österländskt religiöst tänkande blev mer känt i USA. En annan faktor är att den transpersonella psykologin utvecklades ur den humanistiska psykologin. Den transpersonella psykologin slopade begreppet synd och började tala om medvetande/medvetenhet, något som New Age-rörelsen tog till sig. Folk började också med österländska andliga övningar utan att ha en tro på österländska teologier. Det gick nu att meditera utan att vara zenbuddhist.

Personlig transformation (personlig utveckling) blev ett kärnbegrepp i New Age-rörelsen, vars huvudbudskap är att "du kan förvandla ditt liv". Den personliga transformationen blir sedan en modell för den samhälleliga transformationen: världen förändras om tillräckligt många människor förändrar sitt liv. På det sättet får det egna självet (jaget) en enorm betydelse i New Age-rörelsen.

Dem som vill kritisera New Age-rörelsen gav Melton några råd:

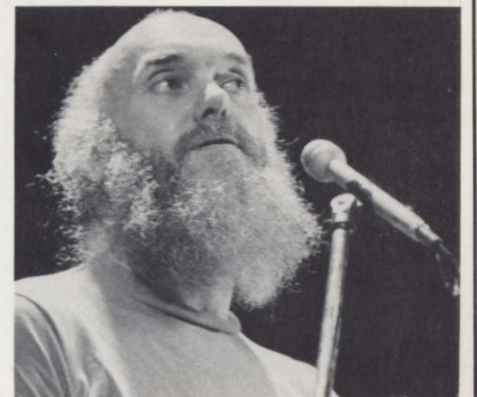
Använd inte emotionellt subjektivt språk, såsom "dravel" och "nonsens", utan analysera i stället de idéer och erfarenheter som finns inom rörelsen.

Sluta med den falska indelningen i logiskt och rationellt tänkande (hos skeptikerna) å ena sidan och emotionell, mystisk subjektivitet (hos New Age-folket) å andra sidan.

Grunda kritiken på mer än en ytlig kännedom om rörelsen, och rikta uppmärksamheten på idéer, inte på personer. Läs vad New Age-folket själva skriver, inte bara tidningsartiklar, och kom ihåg att rörelsen inte har någon särskild talesman.

Kom också ihåg att New Age är en dynamisk rörelse som förändras mycket snabbt.

Ted Schultz, som tillhört redaktionen för Whole Earth Review, menade att New Age-rörelsen knappast är samhällsfarlig — inte alls så farlig som den fundamentalistiska kristendomen på den politiska högerkanten. New Age tar upp den "irrationella" sidan av mänsklig erfarenhet, och i dess rätta sammanhang är det inget fel på irrationalism, menade Schultz, problemet uppkommer när New Age-rörelsen avvisar ratio-

1969 förvandlades Harvardläraren Richard Alpert till New Age-gurun Ram Dass. Foto: Surya Green.

nalitet över huvud taget och i stället ser subjektivitet och irrationalitet som det enda rätta. Det slaget av anti-rationellt tänkande kännetecknar tyvärr en stor del av New Age-rörelsen med dess förakt för vetenskap.

Schultz menade att inom New Age förekommer en sammanblandning av inre och yttre sanning, av subjektiv och objektiv verklighet. Båda är viktiga, men de skall hållas isär.

Jay Rosen, som är biträdande professor i journalistik vid New Yorkuniversitetet, sa bland annat att han blev intresserad av att studera New Age-rörelsen, när han lade märke till dess inverkan på studenter, vilkas tro på alla åsikters lika värde fick dem att avvisa det kritiska tänkande och den noggranna analys som är grundläggande för all högre utbildning. Detta rycker undan grunden för alla akademiska studier, menade Rosen.

George Lawrence ansåg att skepticism kan uppfattas som ett slags kvalitetskontroll som innebär att man förkastar bristfälligt tänkande.

Robert Basil sa att New Ageare har en negativ uppfattning om skepsis. Att vara skeptisk är för dem att vara utan hopp.

Källa: Ett referat av CSICOP-konferensen 1988 i organisationens tidskrift Skeptical Inquirer, vårumret 1989. Jag har tagit upp några inslag, men har inte avsett att ge en bild av konferensen som helhet.

New Age igen — tål ni höra mer?

Håkan Blomqvist

Tänk om allt är en illusion och ingenting existerar? Då har jag definitivt betalat för mycket för min matta.

Woody Allen

Mina artiklar om new age och nyandlighet har tydligen upprört och skakat om åtskilliga i leden. Det är bra, det var meningen. Och reaktionerna har varit många. Några har ringt och sagt upp bekantskapen. En person hotade med åtal för förtal. Andra vägrar att infinna sig i samma rum som under-tecknad. Fridsamma mystiker har väl-signat eller bett för mig. En kvinna hade fått order av Sai Baba att ringa mig. Hon visste inte varför, men antog att det var för att hon skulle lära sig "lydnad". Andra har trott att jag fallit offer för svarta magiker etc etc. Jan Myrdals ironiska kommentar om "nyfnoskianer" ligger onekligen nära till hands.

En av de stora svårigheterna i diskussionen om new age har varit att enas om en definition av själva begreppet. Alla har sin egen syn på vad som är new age. Man har kastat ner än den ena, än den andra filosofen och rörelsen i new age-grytan och på så vis åstadkommit närmast total förvirring. Lättast vore kanske att säga att new age är det som presenteras som new age, tex aktiviteterna på Café Pan i Stockholm. Och då ser vi klart och tydligt att nyandligheten är en mycket väsentlig del av utbudet. Sven Magnusson anser däremot att "nyandligheten bör som helhet inte räknas till New Age; däremot kan man säga att new age är en del av nyandligheten".¹

Själv tycker jag den bästa bilden av

new age är att likna den vid ett träd där grenarna representerar olika alternativ-rörelser. Men stammen i detta träd är nyandligheten. Det visar sig nämligen att i stort sett alla new age-representanter hämtar sin världsbild från någon nyandlig sekt eller lärare. Sai Baba och Paul Brunton är mycket vanliga i sammanhanget. Sedan kan man ju också som tex Eva Moberg kasta in alla rörelser man gillar i new age-facket. Men då blir begreppet fullständigt meningslöst. Eva Moberg menar att kvinnorörelsen bör räknas till new age. Men åtskilliga av kvinnorörelsens förgrundsfigurer var ateister, tex Margaret Sanger (1883-1966), Elisabeth Cady Stanton (1815-1902), Susan B. Anthony (1820-1906) och Mathilda Joslyn Gage (1826-1910).² Kanske skulle vi också räkna ateistiska och agnostiska Human-etiska förbundet till new age?

Jag har kritiserat new age-rörelsen utifrån fem punkter: anti-intellektualism, inre kunskapsväg, subjektivism, förföringssyndrom och fascism. En fin provkarta på några av dessa stolligheter gav journalisten Ingmari Dickens från tidskriften Må Bra efter att ha genomlevt sju kvällar på Café Pan.³ En av Pangästerna kastar ur sig följande "visdom": Att tänka rationellt är att vilja dö. Du skall inte söka kunskap, du ska se vetskap". (Anti-intellektualism.)

Andy Brice och Julie Hansen från Kanada, som enligt Pan-programmet är "världens bästa healers", säger: "Vi skapar själva vår verklighet. Vi tänker oss sjuka och vi kan tänka oss friska. Vi kan få allt vi vill." (Subjektivism.) Ingmari Dickens kommer på paret med en uppenbar bluff och ger dem den skämtsamma beteckningen "healingbranschens Bonnie & Clyde". Men bland all vidskepelse hittade journalisten också en och annan programpunkt som var balanserad och intressant.

Sven Magnusson anser att jag ger en vrånbild av new age samt "saknar för-måga att riktigt förstå innehållet i och karaktären av de inre, mystiska upplevelser som utgör religiositetens väsen".⁴ I själva verket är det ju bara så att jag tolkar sk andliga upplevelser på ett annat sätt än Magnusson m fl. För mig är de enbart intressanta psykologiska upplevelser beroende på förändringar i hjärnans kemi. Jag bygger inte min världsbild på dem, vilket new age-rörelsen gör.

Holism eller helhetssyn är det främsta nyckelordet i new age-ideologin. Själva ordet helhetssyn har fått en positiv klang. Som om det skulle vara bra i sig. Man tycks glömma bort att det är innehållet i helhetssynen som är det väsentliga. Även Khomeini och Hitler kan räknas som holister, men deras helhetssyn på tillvaron betackar sig de flesta för.

New age-rörelsens holism är den österländska vedantafilosofins åsikt att jaget är ett med allt. "Våra individuella medvetanden är som vattendroppar tagna ur havet", skriver Peter Russell.⁵ I västerländsk tappning blir det att "Gud är det innersta i människan".⁶ Jag kan känna en viss sympati för den rena enhetsmystiken men i new age-tappning blir det en magisk världsbild där man med hjälp av diverse ockulta tekniker försöker bli rik, frisk och vacker. Vad man hittar när man söker svar på livsgåtan i sitt inre är inte gud utan en spegelbild av tidigare förvärvade föreställningar. New age-rörelsens stora kunskapsteoretiska misstag är att gå den inre kunskapsvägen, dvs ta aningar, intuitioner, röster och syner för kunskap och fakta. Illusioner och den inre kartan får ersätta verkligheten.

Låt oss se några konkreta exempel på vad den magiska helhetssynen leder till. ISökaren nr 1 1989 presenterades amerikanskan Louise L. Hay, författare till boken "Du kan hela ditt liv". Om hen-

Håkan Blomqvist

nes filosofi kan man läsa: "Hon tror att vi fungerar som antenner. Ur universums uppsjö av möjligheter tar vi upp de signaler som svarar mot vårt sinnestillstånd. På så sätt kommer en människa vars sinne är inställt på att hon skall utnyttjas att dra till sig någon som kan tillfredsställa detta. Det kan vara en ficktjuv, en bilskojare eller någon som misshandlar henne".⁷

Jag undrar vad kvinnorörelsen säger om ovanstående? Det innebär ju att en kvinna som blir misshandlad och våldtagen bara har sig själv att skylla. Hon har kopplat sig till fel energier i universum. Vidare förklarar Hay att "jag var den enda personen som var ansvarig för min brist på välbefinnande". Inte undra på att dessa idéer propageras från Svenska Dagbladets Idag-sida. Det är ingenting annat än en ockult SAF-ideologi. Den som är rik, frisk och vars företag går bra har kopplat sig till rätt energier. Onekligen ett nytt grepp att hävda den starkes rätt och att den svaga bara har sig själv att skylla.

En variant på temat är positivitetsprofeten Annastina Vrethammar med boken "Tänk dig ett bättre liv". Som så många andra new age-föreläsare har hon den livsfientliga munken Sai Baba som guru. Angående en fråga om affirmationsteknik undrar intervjuaren Sven Magnusson om en "tjej som ser ut som skruv (bör) intala sig att hon är vacker?" Vrethammar svarar:

"Det finns ingen som ser ut som skruv, om hon inte går omkring och tror det själv! Ifall den här tjejen använder affirmationen 'Jag är faktiskt snygg, jag är fin, jag är Guds barn, universums barn, alltså vacker', då börjar något hända — gradvis förändras hennes bild av sig själv och därmed hon själv".⁸

Annastina Vrethammars råd är ett tragiskt exempel på hur det går när man blandar ihop inre och yttre verklighet. Att säga till en person som är ful att hon eller han i själva verket är snygg är ett cyniskt hån mot en medmänniska i en sämre och svagare sits. Att psykologisera bort verkligheten för de svaga, olyckliga och ensamma och dessutom ta betalt för det är minst sagt oetiskt. Om det verkligen fanns någon form av karma skulle jag önska att åtskilliga positivitetsprofeter fick känna på den "värld utan nåd" som är många sjuka och ensamma människors vardag.

En kombination av subjektivism och förföringssyndrom ger Gerald G. Jampolsky prov på i sin artikel om A course in miracles. Yttervärlden trolas bort som en projektion av medvetandet. Där får man också lära sig att "rädslan är

New Age-samling på Café Pan i Stockholm. Foto: Per Frisk.

aldrig berättigad i någon form"⁹ och att vrede, aggressioner och hat är felaktiga och negativa känslor.

Resonemanget är typiskt för new age-filosofin. Man demoniserar drifts- och känslolivet genom att koppla det till andliga världar. Resultatet blir rädsla för känslor. Ett slags positivitetsnoia. Jag tänker i sammanhanget på de kvinnor i Guatemala med flera stater som en morgon funnit en svart säck utanför dörren. Säcken innehöll resterna av maken; torterad, stympad och bränd med syra; dådet utfört av dödsadvadroner. Den kvinna som i den situationen inte känner blixtrande hat, aggressivitet, vrede och rädsla är en onormal kvinna. Men den verkligheten finns inte i Jampolskys huvud. Han skulle istället "välja frid och inte strid och därmed mer fullt kunna svara mot andras behov".

Det är något patetiskt över new age-folket. De jobbar hårt för att inte kännas vid sitt driftsliv eller några negativa känslor. Sedan måste de gå på "frigörande" kurser hos Bengt Stern m fl för att få kontakt med sin vrede, aggressivitet, sexualitet m m. I Religionssociologiska Institutets Dokumentation 2000, New age — en presentation, kritiserar författarna rörelsen för dålig verklighetskontakt: "...det finns ett överoptimistiskt drag i New Age's syn på människans och samhällets möjligheter... Överoptimismen kan höra samman med bristande analys av det faktiska läget i ekonomiska och politiska termer".¹⁰

Föraktet för kunskap och bildning — antiintellektualismen — dyker ständigt upp i new age. En positivitetslärare oja-

de sig över "faktamänniskornas" torra värld. Det fick mig att minnas Groucho Marx fina replik: "Trassla inte till saken genom att komma dragande med fakta".

För att trassla till det hela ytterligare presenterar jag därför några fakta som missats av mina kritiker. I ett öppet brev till Sven Magnusson och undertecknad försvarar Margareta Gelin Ambres, dvs den "ande" som talar genom mediet Sture Johansson. "Allt är ett stort, fantastiskt mysterium där ingen har rätt eller fel", skriver Margareta.¹¹ Om ingen har rätt eller fel vore det naturligtvis meningslöst att söka kunskap över huvud taget. Då spelar det ingen roll om man följer Ambres eller Khomeini. Margareta har förrirat sig in i mentalismens och subjektivismens irrgångar.

Jag har varit god vän med Sture och Turid Johansson sedan 1972. Vad jag uppskattar hos dem är den naturmystiska känslan och den jordnära medmänskligheten. Däremot har jag en annan tolkning av Stures medialitet. Från och med hösten 1973 och några år framåt deltog jag i en studie- och meditationsgrupp som Sture och Turid höll på Lidingö. Vi träffades varje fredag, mediterade och läste teosofi och annan ockultism. Dessa meditationsövningar resulterade så småningom i att Sture blev medium. Jag tillbringade åtskilliga timmar i diskussion med anden Ambres. Mycket snabbt noterade jag att det som kom genom Sture var det vi läst och diskuterat i meditationsgruppen. Ingenting var nytt. Ibland kunde jag till och med direkt se från vilken ockult bok informationen var hämtad. Detta var för

Ambres talar genom Sture Johansson. Hustrun Turid vid sidan. Foto: Rein Vålme.

mig ett mycket tydligt exempel på hur en sidopersonlighet talade genom Sture. Informationen fanns redan i hans undermedvetna och var en syntes av teosofi, spiritualism, Brunton m m som vi läste och diskuterade på kvällarna.

Barbro Melander, ordförande i Europeiska Federationen av Teosofiska Samfundet Adyar, försvarar den ursprungliga teosofin och den "visdom" som där förmedlas. Hon anbefaller mig att läsa The Mahatma letters som innehåller "djup insikt i den mänskliga naturen".¹² Det skulle föra alldeles för långt att kommentera världsbilden och människosynen i Mahatma letters men låt mig ge ett exempel på den "djupa insikt i den mänskliga naturen" som dessa allvisa mästare ger.

Innan Annie Besant föll för den teosofiska vidskepelsen var hon aktivist för socialism, ateism och kvinnors rättigheter. I skriften "Fruits of philosophy: or, the Private companion of young married couples" som hon publicerade tillsammans med den välkände ateisten Charles Bradlaugh, propagerades för

kvinnors rätt till preventivmedel. Besant såg Londons fattiga och okunniga kvinnors kamp med för stora barnkullar. Åtal väcktes för utgivande av obscena publikationer och Annie Besant förlorade vårdnadsrätten till sin dotter.

Efter att ha frälsts för teosofin såg hon att mästarna definitivt var motståndare till preventivmedel. Mästaren Koot Hoomi skriver i ett av Mahatmabreven angående Fruits of philosophy: "Jag har inte läst arbetet — och kommer aldrig att göra det; men jag har dess oreanda, dess brutala aura framför mig, och jag säger åter igen att från min synpunkt är råden i arbetet ohyggliga, det är Sodom och Gomorras frukter snarare än filosofi, vars namn den degraderar. Ju fortare vi lämnar ämnet — desto bättre!"¹³

Madame Blavatsky fick i skarpa ordalag förklara för Annie Besant att mästarna inte var på hennes sida i kampen för preventivmedel. Sexualitet skulle inte uppmuntras utan fullständigt förnekas utom i barnalstrande syfte. Annie Besant fick gå till Londons fätti-

ga kvinnor och förklara att hon haft fel. Det var en av hennes livs bittraste uppgifter.¹⁴ För denna "visdom" och "djupa insikt i den mänskliga naturen" betackar man sig.

"Jag kan inte se att sexualfientlighet sätter sin prägel på Nya tidsåldern", skriver Sven Magnusson.¹⁵ Ett minst sagt besynnerligt uttalande. Läser inte Magnusson sin egen tidning? I Sökaren presenteras den ena sexualfientliga gurun och läran efter den andra. Asketism och förfiningssyndrom är det som gäller i new age. Låt mig bara ta ett exempel. I nummer 4-5 1988 presenteras "Peter Norrthon en av nya tidens pionjärer". Här har vi alltså den nya friska fläkten, en representant för nya tidsålderns fina idéer. Som de flesta andra inom new age bygger Norrthon sin världsbild på andliga gurus. I det här fallet Beesley, Szekely och Omraam Mikhael Aivanhov. I sin bok "Sexual force or the winged dragon" har Aivanhov ett kapitel som heter "Ersätt njutning med arbete". Där kan man läsa:

"Så njutning är precis så här: jordgubbar, sirener (väsen med kvinnohuvuden och fågelkropp i grekisk mytologi-HB) och blomsterflickor och faller du för det kommer du att bli uppäten. Av vem? Av elementarer, fantomer, underjordiska andar och otrevliga varelser som ser att du ger en bankett och de flockas kring dig. Jag har redan förklarat för er att utstrålningen mellan män och kvinnor (vid samlag-HB) är likt banketter som attraherar andar från den osynliga världen. När älskande är ute efter den egna njutningen, attraheras alla dessa lägre varelser som vampyriserar paret och orsakar deras fall!"¹⁶

Denna demonisering av sexualiteten finns hos teosofier, antroposofier och i stort sett alla österländska gurus typ Sai Baba. Och eftersom idéerna slår igenom i new age så kan man knappast betrakta rörelsen som psykologiskt sund. Jag har valt beteckningen förfiningssyndrom för hela detta tankekomplex, en sjuklig rädsla för sexualitet och sensualitet.

I nyandlighetens paranoiavärld anklagar alla varandra för att vara satanister eller representera onda krafter. Enligt esoterikern Henry T Laurency var Krishnamurti en mycket högt utvecklad svartmagiker.¹⁷ I "Mera ljus", skriven av mystikern Bo Yin Ra, står att läsa följande om teosofins grundare: "I fullkomlig passivitet rådde hon (Blavatsky-HB) under inflytande av en över hela Asien utbredd och i synnerhet i enstaka trakter av Tibet rotad hemlig sekt, vars religiösa plikt det är att uppbjuda alla sina rikligt kända ockulta medel för att skada europeer och om möjligt för-

inta dem."¹⁸

New age-samhället Stelle, utanför Chicago i USA, som förstås har kontakt med de "verkliga" mästarna anser att både Blavatsky och Alice Bailey styrdes av svarta magikersällskap från Tibet. Richard Kieninger skriver i boken "Spiritual seekers guidebook and hidden threats to mental and spiritual freedom" att teosofernas svarta magiker arbetar på en "plan att skapa en andlig diktator som skall styra världen både politiskt och religiöst under en världsregering i slutet av detta sekel".¹⁹ Det är inte lätt att tillhöra nyandligheten precis.

New age-rörelsen är en del av tidens förnufts-kris. Mystik och vidskepelse går i vågor. Vid slutet av 1700-talet ironiserade den svenske upplysningsförfattaren Johan Henrik Kellgren över den tidens new age. I skaldestycket "Man äger ej snille för det man är galen" får Swedenborgare, rosencreutzare, drömtydare, magnetiserare, alkemister och kabbalister m fl smaka på den skarpa källgrenska pennan. Tiderna har inte förändrats mycket. Människors behov av mening, tröst och social gemenskap utnyttjades lika hårt av den tidens new age. Men Kellgren var också väl medveten om livslögnens psykologiska betydelse. Där om vittnar följande berömda rader i hans dikt Våra villor (illusioner-HB):

Så fly, o grymma sannings dager,
Som våra glada drömmar stör!
Vad mer, om Villan om bedrager,
Blott hon vår levnad lycklig gör?

Sven Magnusson tycker att jag är "stygge Håkan" som ger en ensidigt negativ bild av new age. Ändå har jag framhållit att allt inte är svart eller vitt. Det finns bra saker inom rörelsen också. Men de är få och inte grundläggande för idénehållet, så de försvinner i den allmänna vidskepelsen. Magnusson skriver också att jag "framhåller förnuftet som det högsta goda".²⁰ Men det är en missuppfattning. Med risk för att betraktas som något slags krypto-new-ageare eller att ha återvänt till brottsplatsen vill jag som avslutning säga något positivt om "det högsta goda".

När krutröken lagt sig och alla tåg har gått, när det blir dags att närma sig icke-existensens gåta, kommer jag troligen att ha samma syn på vad som är värt att leva för som idag, det som för mig framstår som det väsentligaste i existensupplevelsen — nämligen den djupa och intensiva kärleks-enhetsupplevelsen med en annan människa. För den behövs ingen metafysik, ingen religion eller andlig överbyggnad utan bara det enkla var-

dagsundret att vara människa.

Noter

- ¹ Sven Magnusson. Human-etiker angriper new age. Sökaren, nr 2 1989, s 9.
- ² Jon G Murray. Seizing our culture. American Atheist, aug 1988, vol 30:8.
- ³ Ingmarie Dickens. En värmestuga för själen och ensamma hjärtan. Må Bra, nr 3, 1989.
- ⁴ Se not 1, s 10.
- ⁵ Sven Magnusson. På tröskeln till en ny tid. Sökaren, nr 3-4, 1984, s 7.
- ⁶ Björn Vilson. Människans kärna är Gud. Sökaren, nr 7-8, 1981, s 11.
- ⁷ Carolyn Reuben. Att hela sitt liv med Louise L Hay. Sökaren, nr 1 1989, s 11.
- ⁸ Sven Magnusson. Affirmationsteknik. Sökaren, nr 8 1982, s 7.
- ⁹ Gerald G Jampolsky. Vad är A course in miracles? Sökaren, nr 3 1988, s 10.
- ¹⁰ New age — en presentation. Eva Appelqvist m fl. Religion och samhälle: dokumentation 2000, 1982:3, s 22.
- ¹¹ Margareta Gelin. Öppet brev till Sven Magnusson och Håkan Blomqvist. Sökaren, nr 8 1988, s 35.
- ¹² Barbro Melander. Brev till Sökaren, nr 3 1988, s 36.
- ¹³ The Mahatma Letters: To A P Sinnett from the Mahatmas M & KH. The Theosophical Publishing House, Adyar, 3 uppl. 1979, s 399.
- ¹⁴ Jean Overton Fuller. Blavatsky and her teachers: an investigative biography. East - West Publication, London 1988, s 216-217.

Paul Brunton är en tänkare som många new ageare hämtar sin världsbild från.

- ¹⁵ Sven Magnusson. New age med olika ögon. Sökaren, nr 6 1988, s 39.
- ¹⁶ Omraam Mikhael Aivanhov. Sexual force or the winged dragon. Prosveta, Richmond, Surrey 1982, s 68.
- ¹⁷ Henry T Laurency. Krishnamurti och utvecklingslagen. Förlagsstiftelsen Henry T Laurency, Skövde 1986, s 15.
- ¹⁸ Bo Yin Ra. Mera ljus. Widings förlags AB 1961, s 72.
- ¹⁹ Richard Kieninger. Spiritual seekers guidebook and hidden threats to mental & spiritual freedom. The Stelle Group, Quinlan, Texas 1986, s 87.
- ²⁰ Sven Magnusson. Kommentarer. Sökaren, nr 7 1988, s 40.

Håkan Blomqvist menar att livsfientliga guruer sätter sin prägel på New Age-rörelsen. På bilden talar Sai Baba till en folkmassa.

Mystik

Subtil visdom från olika tider och kulturer

I FN:s generalförsamling restes en motion om att alla religioners heligaskrifter borde revideras. Allt i dem som leder till intolerans eller grymheter, ja, allt som kränker människors värdighet och välfärd borde utgå.

När det uppdagades att motionären var Jesus Kristus själv flockades genast ett stort uppbåd av reportrar omkring honom. Hans förklaring var kort och enkel [och vi har hört den förut]:

— Skrifterna liksom sabbaten är till för människan, inte människan för skrifterna.

Detta är en av de historier som berättas i boken *Lyssna till fågelns sång* av Anthony de Mello (Åsak 1989, översatt från engelskan av Björn Sahlin). En del av berättelserna är kommenterade, andra — som den nyss återgivna — inte.

Den fina samlingen har inget bestämt budskap. Författaren säger att varje läsare får tolka berättelserna på sitt eget vis; de har ingen självklar innebörd.

Jag tycker att boken stänker av visdom. Det är buddhistiska, hinduistiska, kristna och muslimska mystiska tankar. Inte minst de zenbuddhistiska inslagen lyser.

Här följer några axplock.

DÄRFÖR SJUNGER FÅGELN

Lärjungarna var uppfyllda av frågor om Gud.

Mästaren sade:

— Gud är den okände och den okännbare. Varje utsaga om honom, varje svar på era frågor blir automatiskt en förvrängning av sanningen.

— Men, undrade lärjungarna, varför talar du då alls om honom?

— Varför sjunger fågel?

Svarade mästaren.

Fågeln sjunger inte för att den har ett svar utan därför att den har en sång.

Den lärdes ord är till för att förstås. Mästarens ord är inte till för att förstås utan för att avlyssnas så som man lyssnar till vinden i träden, till flodens brus, till fågelns sång. Då kommer de att väcka något i hjärtat som är bortom all kunskap.

HAR GUD EN GADD ELLER TVÅ?

Det var en gång en helig man som hade fått gåvan att tala binas språk. Han vände sig till ett bi som gav intryck av att vara mycket lärt och frågande:

— Hur ser den Allsmäktige ut? Är han lik ett bi?

Det lärda biet svarade:

— Den Allsmäktige? Naturligtvis inte. Du förstår: vi bin har bara en gadd, men den Allsmäktige har två.

Som följd av det föregående:

När det lärda biet tillfrågades om hur det skulle bli i himlen, svarade det med övertygelse:

— Där kommer vi att vara lika honom och ha två gaddar, fast mindre än hans.

Det rasar en bitter strid mellan olika teologiska skolor i bikupan om frågan, var exakt i biets himmelska kropp den andra gadden kommer att vara placerad.

SÖKANDET EFTER GUD

Mulla Nasruddin galopperade på sin åsna genom byn i rasant fart.

— Vart ska du, mulla? ropade byborna förskräckta.

— Jag söker efter min åsna! ropade han tillbaka.

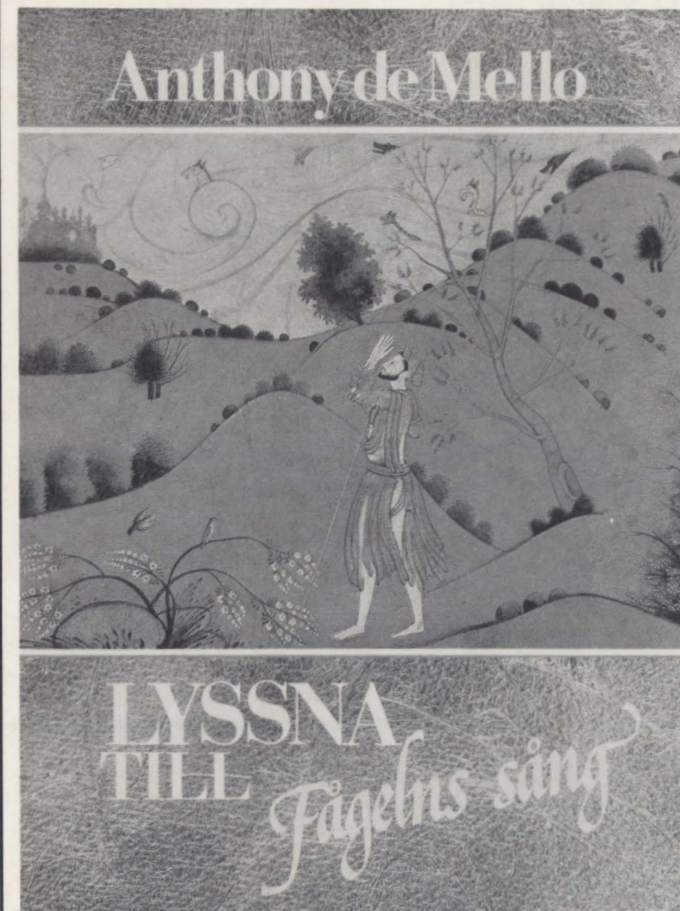
Zenmästaren Rinzai sågs en gång söka efter sin kropp. Det väckte gränslös munterhet hos hans oupplysta lärjungar.

Ibland stöter man till och med på människor som på fullt allvar säger att de söker efter Gud!

VAD GUD GÖR ÅT DET ONDA

En fabel av den muslimske mystikern Sa'di:

En man var ute och vandrade i skogen och fick då se en räv som hade mist sina ben. — Jag undrar hur den klarar sig, tänkte han. I detsamma fick han se en tiger närma sig med ett

byte i käften. Tigern hade ätit sig mätt och lämnade nu — märkligt nog — det överblivna åt räven.

Nästa dag såg mannen återigen hur tigern kom för att mata räven. Han förundrade sig över Guds stora godhet och tänkte för sig själv:

— Också jag skall lägga mig ner och förlita mig på att Gud ger mig vad jag behöver.

Sagt och gjort. En hel månad låg han i ett gathörn och var nära att svälta ihjäl. Då hörde han en röst som sade:

— O människa, du är på fel väg! Öppna dina ögon för Sanningen! Det är tigern du skall efterlikna, inte räven!

På gatan såg jag en liten flicka, darrande av kylan i sina tunna kläder. Det fanns för henne ringa hopp om ett hyggligt mål mat. Jag blev upprörd och sade till Gud:

— Hur kan du tillåta detta? Varför gör du ingenting åt det?

Först sade Gud ingenting. Men på natten svarade han helt plötsligt:

— Jag har faktiskt gjort någonting åt det. Jag gjorde dig.

JAG HUGGER VED!

När zenmästaren hade nått upplysning, skrev han följande rader för att fira tilldragelsen:

O, under över alla under!

Jag hugger ved!

Jag hämtar vatten från brunnen!

Efter upplysningen förändras egentligen ingenting. Till det yttre förblir allting detsamma. Men ditt hjärta är nu uppfyllt av undret. Trädet är fortfarande ett träd. Folk är som de alltid har varit. Även du. Du är kanske lika lynnig eller lugn, lika klok eller dum som förut. Enda skillnaden är att du är friare i förhållande till din omvärld. Du ser på den med nya ögon. Och ditt hjärta är fullt av förundran.

Kontemplationens väsen är just — förundran.

Kontemplation är inte detsamma som extas. I extasen drar man sig tillbaka inåt. I kontemplationen fortsätter den upplyste att hugga ved och hämta vatten från brunnen.

Kontemplation är inte heller detsamma som en skönhetsupplevelse (av en tavla eller solnedgång). Skönhetsupplevelsen ger dig estetisk njutning, kontemplationen ger dig förundran (antingen det gäller en solnedgång eller bara en vanlig sten).

Barn har ofta denna gåva: att kunna förundras. Det är därför de står Guds rike så nära.

ATT SÄGA NÅGOT OM GUD

Mystikern kom tillbaka från öknen.

— Berätta för oss hurdan Gud är, bad man.

Men hur skulle han någonsin kunna beskriva vad han upplevt i sitt hjärtas djup? Kan Gud uttryckas i ord?

Till slut formulerade han ändå en utsaga, om än ytterligt otillräcklig och vag; men han hoppades ändå att den skulle locka en eller annan att själv söka erfarenheten.

Men man tog fasta på utsagan. Man gjorde en helig text av den. Man tvingade den på andra såsom ofelbar lära. Man tog på sig stora vedermödor för att sprida den i andra länder. Några gav till och med sina liv för den.

Men mystikern sörjde. Kanhända skulle han tigit?

Anthony de Mello skriver att de flesta av historierna åtföljs av en kommentar men att den bara är ett exempel. Gör dina egna kommentarer, begränsa dig inte till dem du finner i boken! uppmärksam han läsaren.

En del av historierna har jag, alltså helt naturligt, tolkat litet annorlunda än de Mello. Följande tre är exempel på detta.

MÄSTAREN VET INTE

En sanningssökare kom till en Mästare. Först vände han sig till Mästarens lärjunge och frågade vördnadsfullt:

— Vad är meningen med människolivet?

Lärjungen slog i Mästarens samlade verk. Till slut var han säker på att han där hade funnit svaret:

— Människolivet är ett uttryck för Guds överflödande nåd.

Sanningssökaren kände sig dock inte riktigt nöjd med detta kryptiska svar utan vände sig med samma fråga till Mästaren. Denne svarade:

— Jag vet inte.

Det ligger storhet och sanning i att inse att man inte vet. Buddha avstod från att uttala sig i många frågor. Detta gör ett starkt intryck, och är gripande.

VEM ÄR JAG?

En berättelse av Attar från Neishapur:

En älskande knackade på den älskades dörr.

— Vem är det? frågade den älskade inifrån huset.

— Det är jag, svarade den älskande.

— Gå din väg! Huset är för litet för både dig och mig.

Den älskande drog sig undan i öknen. Där mediterade han i flera år och begrundade den älskades ord. Så återvände han till slut en dag och knackade igen.

— Vem är det?

— Det är du.

Dörren öppnades omedelbart.

Berättelsen anspelar på den vedantiska läran att allting i sitt väsens grund är identiskt med allting annat. Den insikten ger en känsla av gemenskap med allt. Den vän, som inser denna identitet, har en suverän grund för vänskap och kärlek och är därför välkommen.

ATT SLÄPPA JAGET

Lärjungen:

— Jag har kommit för att erbjuda dig mina tjänster.

Mästaren:

— Om du släpper ditt "Jag" så följer tjänsten automatiskt.

Den som erfar att hans jag upplöses och smälter samman med allt, blir en tjänare. Han är ju själv en del av den kropp som är Allt.

"Lyssna till fågelns sång" har ett fint och tankeväckande innehåll och är dessutom snyggt designad.

SM

Dina känslor avgör din hälsa

Den brittiska psykologen H J Eysenck har gjort en sammanfattning av några europeiska studier som visar att olika personlighetstyper senare i livet utvecklar olika sjukdomar. Personer som är benägna att undertrycka sina känslor i olika stressituationer, får ofta cancer, medan personer som visar hög emotionell frustration och aggression ofta drabbas av hjärtsjukdomar.

För att få leva frisk gäller det att ha ett balanserat känsloliv, med god självtillit.

Personer som reagerar mycket emotionellt och fientligt och visar cynism och misstro gentemot andra, dör ofta för tidigt i hjärtsjukdomar.

En psykiater vid Duke University i USA, Redford Williams, har understrukt att personer med dessa farliga karaktärsdrag kan läras att ha ett mer tillitsfullt hjärta.

Han ger följande råd.

- 1) Ge akt på dina cyniska tankar och prova ett annat synsätt.
- 2) Inse att du har en ovänlig attityd.
- 3) Tvinga dig att ta bort cyniska tankar, när de börjar dyka upp.
- 4) Tänk igenom alla situationer på ett förnuftigt sätt.
- 5) Placera dig själv i en annan människas kläder.
- 6) Lär dig att skratta åt dig själv.
- 7) Lär dig att koppla av.
- 8) Öva tillit till andra.
- 9) Lär dig att lyssna.

**"Fågeln sjunger inte för att den har ett svar
utan därför att den har en sång!"**

Anthony de Mello **LYSSNA TILL**

HISTORIER OCH MEDITATIONER
KRING KONSTEN ATT UPPLEVA VERKLIGHETEN

Fågelns sång

Den som läst och kommit att älska Kahlil Gibrans underbara bok *Profeten* och Dom Helder Camaras *Tusen skäl att leva* kommer att betrakta Anthony De Mellos *Lyssna till fågelns sång* som en naturlig fortsättning. Boken är en skattkammare för varje människa som vill inre växt och mognad.

152 sidor. Litet format, vackert utförande.

Jag beställer härmed ex av
Lyssna till fågelns sång till ett
pris av 70 kr inkl frakt och allt.

SVARSTALONG

Frankeras ej.
Mottagaren
betalar portot

Namn

Bokförlaget Åsak
Sahlin & Dahlström AB

Adress

Svarspost
Kundnummer 800069500
820 60 Delsbo

Postadress

- 10) Lär dig att hävda dina åsikter på ett lugnt sätt, i stället för att bli aggressiv.
- 11) Låtsas att idag är sista dagen i ditt liv. (Williams gör reflektionen att

sedan en människa blivit allvarligt sjuk, minskar ofta hennes ovänlighet.)

Källa: Brain/Mind bulletin, mars 1989.

Intervju med en slumpvis utvald människa

Du kände en sugning
där du stod längst ute på branten
och tittade ner i den fridfulla dalen
du lämnat?
Du ville kasta dig ut och handlöst falla?
Ja!

Du tvekade?
Någon eller något sög dig tillbaka?

Ja!

Och när du nästa morgon åter befann dig
därnere i dalen och dimman lättade
och solen började sin vandring
från husets östra gavel till den västra
och livets slammer tilltog och blev nästan ilsket,
som när spädbarn bankar skedarna mot borden,
då ville du för evigt sitta med
och aldrig, aldrig falla?

Ja!

Som jag trodde.
Som de flesta.

Alla.

WERNER ASPENSTRÖM

Försvar för Rajneesh

Osho Rajneesh och hans folk dömer ut professor Ronald Clarks karakteristik av gurun som mentalt störd.

I nr 10, 1988 och nr 1, 1989 publicerade vi en artikel av den amerikanske professorn i religionsvetenskap Ronald Clark om Bhagwan Shree Rajneesh, med rubriken "Den narcissistiske gurun".

Anhängare av Rajneesh i Sverige har bett oss införa genmälen till kritiken.

I tidskriften Rajneesh Times International (1 mars 1989) svarar Rajneesh Ronald Clark. Svaret införs här i ordagrann översättning.

I vårnumret 1988 av *Free Inquiry* hävdar professor Ronald Clark att Osho Rajneesh lider av en "narcissistisk personlighetsstörning". Huvudinnehållet i artikeln visades för Osho Rajneesh, och Han gav följande svar:

Det allra viktigaste, som man måste förstå, är att personligheten inte kan ha någon störning. Personlighet ÄR en störning. Personlighet är en sjukdom. Detta har man förstått i tusentals år i öst — grundorsaken till människans elände, hennes lidande, hennes kval är hennes sk personlighet.

Roten till ordet "personlighet" är mycket betydelsefull. Den kommer från grekiskans "persona", som betyder "mask" — den mask som bars av skådespelare inom den grekiska teatern. Den var ett falskt ansikte, någonting som lånats för att dölja den sanna naturen, och detta är vad din personlighet är — ett falskt ansikte, en mask, ett skal som tvingats på dig av dina föräldrar, dina lärare, dina präster, av de hävdvunna intressena i samhället.

Du är därför alltid i svårighet — i sjukdom (Hence you are always in a dis-ease). Du är aldrig i frid med dig

själv. Din egenart har undertryckts. Ditt väsen har beskrivits för att stämma överens med en särskild idé, så att du kan fylla de funktioner som samhället kräver av dig. Hela ditt liv blir bara en nyttighet: antingen är du en inspektör eller en poliskommissarie eller en minister — bara en funktion som vilken robot som helst kan utföra.

Alla de tre stora religionerna som föddes i Indien — hinduismen, jainismen och buddhismen — är överens på denna väsentliga punkt: att personligheten är problemet, hindret. Om inte människan kan lära sig att sätta sin personlighet åt sidan, kan hon aldrig hoppas på att få upptäcka det storslagna, skatten som är gömd inom henne själv. Hon kommer att fortsätta att vara falsk.

Professor Clark måste bestämma sig. Om han verkligen är professor i religionsvetenskap, kan han inte förneka den österländska insikten att personligheten är en störning — det är inte fråga om frisk eller sjuk personlighet. Men om han accepterar denna idé, vad händer då med hans västerländska psykologi? Hela hans argumentation om att jag skulle lida av en narcissistisk personlighetsstörning blir tillintetgjord.

För det andra: hela idén att vara professor i religionsvetenskap är absurd. Den innebär en motsägelse. Man kan inte studera religion. Det är omöjligt.

Religion är något som inträffar i din innersta kärna, i själva centrum av ditt väsen. Det är din yttersta subjektivitet. Därför finns det inget sätt att studera det på. Det är du! Du kan inse det, du kan vara det, du kan glädjas i det, fira det, men du kan inte studera det.

Att kalla sig själv professor i reli-

Rajneesh vill inte längre kallas Bhagwan. Han heter nu Osho Rajneesh. Osho betyder den hela och fullt uppvaknade människan.

Sedan han utvisats från Amerika fortsätter han sin verksamhet i Poona i Indien, där enligt uppgift 5 000-10 000 människor ständigt är på besök.

gionsvetenskap visar helt enkelt att man inte vet någonting om religion. En sådan person kan på sin höjd vara historiker eller kanske arkeolog. Han bryr sig om relikerna — de döda skrifterna, den ruttna filosofin, teologin — inte mystikerna.

Han bryr sig inte om den sanning som dessa mystiker upptäckt. Han har ingen aning om vad sanning är. Hur kan en människa vara sanningsenlig, om hon inte själv känner sanningen? Hur kan hon döma?

Och denne man vill inte ens lita på sitt eget omdöme. Han måste stödja sig på andra. Fast han kritiserar mig, har han inte modet att tala utifrån sitt eget perspektiv som professor i religion. I stället lånar han från psykiatrerna.

Varför har han inte kurage nog att angripa mig direkt — från sin egen ståndpunkt? Varför stödjer han sig på psykiatrer, som själva är de mentalt mest störda människorna i världen?

Han kallar mig narcissist, men om han kikar över sin egen skuldra, ser han att Jesus Kristus, som var den störste narcissist som någonsin levat, står där.

Nu får han det fruktansvärt svårt därför att han måste erkänna att vilket utta-

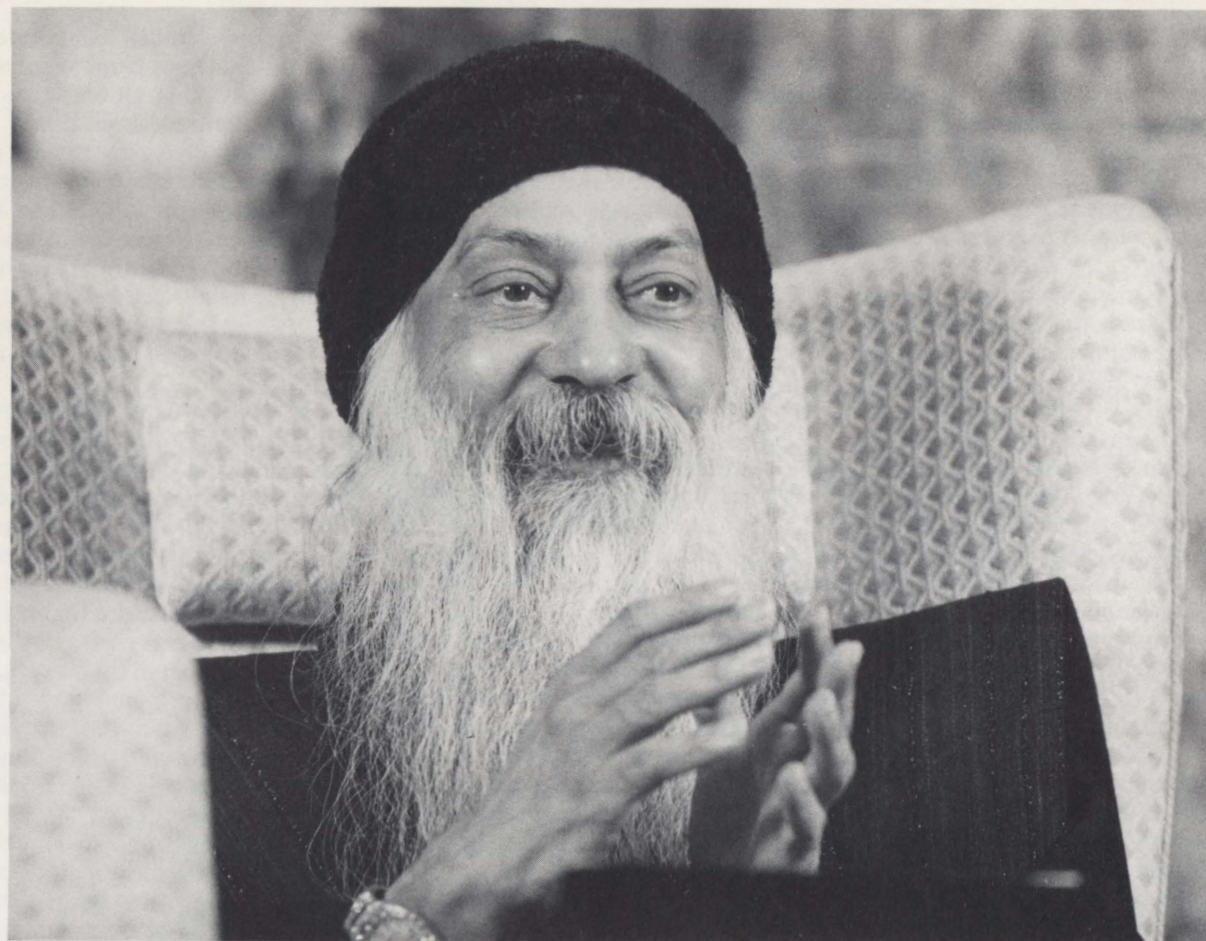

Foto Copyright Neo-Sannyas International.

lande jag än har gjort, är det ingenting i jämförelse med vad Jesus har sagt. Jesus uttalanden saknar motstycke. Till och med Narcissus själv, till och med Alexander den store, till och med Napoleon verkar blygsam vid sidan av Jesus. Han kan inte överträffas.

Jesus förkunnade om och om igen att "jag är Guds enfödde son". Det finns inget hopp för mänskligheten — utom genom Jesus. Han upprepar och upprepar... han är fullständigt fanatisk. Inte ens på korset vill han ge upp denna tanke — att han är Guds enfödde son. Och om du inte tror på honom, blir du dömd till evig pina.

Jag har aldrig gjort sådana uttalanden. Ingen buddha, ingen som nått fram till den yttersta sanningen kan yttra sådana absurditeter. En människa som uppnått buddhaskap ser bara en liten skillnad mellan sig själv och andra — bara en mycket liten skillnad — att hon har vaknat upp och att andra fortfarande sover, fortfarande njuter av vackra drömmar. Hon förnekar inte deras buddhaskap, hon fördömer dem inte. Hon säger inte att hon är överlägsen dem.

Vad skall nu denna professor göra med Jesus? Hur skall han kunna förkla-

ra de uttalanden som denna knasboll har gjort? Det finns inget han kan säga. Han är hjälplös. Det är därför han har övergett sitt eget kunskapsfält, för om han angriper mig på religiösa grunder, då måste han också angripa Jesus, och då kommer han i svårigheter. Då är hans arbete i fara. Då kommer hans universitetsrektor, och dekanerna och människor som donerat pengar till universitetet att vara mot honom, och hans tid som professor kommer att vara slut.

Bara för att undvika dessa svårigheter har han vänt sig till psykiatrin för att få hjälp. När Jesus levde fanns det inga psykiatrer. I annat fall hade han aldrig blivit korsfäst. Han hade placerats på mentalsjukhus — och det hade varit rätt platsen för honom. Litet elchockbehandling, så hade han blivit botad.

Samme professor Clark skrev för inte så länge sedan en välvillig artikel om mig. Han skrev mycket positivt, och han höll föredrag om mig. Många gånger kom han till kommunen i Oregon för att möta mig. Men det verkar som han blivit pressad av de hävdvunna intressena — av den amerikanska regeringen, av den kristna kyrkan och av andra — för att vända sig mot mig.

Detta är verkligen en stor kompli-

mang. Jag tycks vara en så stor fara för det amerikanska samhället att inte en endaste professor kan tillåtas skriva positivt om mig. Men denna stackars professor måste känna sig litet förlägen, när han talar mot mig.

Att hämta en definition från en bok, så som professor Clark har gjort, är helt enkelt barnsligt, amatörmässigt. Det finns ingenting vetenskapligt i det. En riktig psykiater vet att innan han ställer en diagnos måste han tillbringa flera timmar tillsammans med sin patient, lyssna på hans problem, hans drömmar, hans tankar om sig själv.

Och att rycka ut mina uttalanden ur sina ursprungliga sammanhang och använda dem för att bevisa att karakteristiken av mig är riktig, är ett listigt knep, inget annat. Vilken tredje klassens journalist som helst kan göra det. Denna professor har avslöjat sitt eget sinne. Han har inte sagt något om mig.

Religion är som en spegel. Om ett barn ställer sig framför, reflekterar den barnet. Om en gammal man ställer sig framför, reflekterar den en gammal man. Och om en dum professor ställer sig framför, vad gör den? Den kan inte ljuga. Den kan inte vilseleda. Den måste reflektera hans dumhet.

Forbers mening

En pensionerad psykiater i Amerika (clinical associate professor of psychiatry) Andrew Forber har skrivit ett genmäle till professor Clark. Här refereras några av hans synpunkter:

Man skall veta, menar Forber, vad psykiatri idag är för något. Den syftar till att hålla människor, som avviker från vårt samhälles beteendenorner, på plats, så att samhället kan handskas med dem. Psykiatrerna är samhällets officiella bedömare av människors uppträdande. Människor som hänvisas till psykiatrer kan antingen anses möjliga att korrigera — varvid vissa milda korrigeringsmetoder sätts in, som får dem att återanpassas i det existerande samhället — eller också bedöms de vara så gravt avvikande att de stämplas som psykiskt störda och undanskuffas till mental-sjukhus, fängelser eller andra "förvaringsplatser". (Man får alltså inte vara alltför avvikande, om man skall undgå att stämplas som mentalt störd. Rajneesh är förstås en mycket avvikande person. Det är inte underligt då att han betecknas som störd av företrädare för det existerande samhället.)

Själva den mänskliga personligheten är en skiftande och föränderlig uppsättning av idéer, beteenden och responser, som är betingade av det samhälle där in-

dividen lever. Medlemmar av främmande samhällen framstår med nödvändighet som mer eller mindre avvikande, eftersom normerna *alltid* är specifika för varje kultur. (Rajneesh kommer liksom från ett främmande samhälle, med andra värderingar än de vanliga, och han blir då av vissa betecknad som mentalt störd.)

Personligheten är alltid en störning, säger Rajneesh. Ja, ur de upplystas, ur buddhornas, perspektiv, är den alltid det. Den är inget annat än omedvetna betingade reflexmässiga beteenden — en anpassning till den kompromiss som kallas normalt liv.

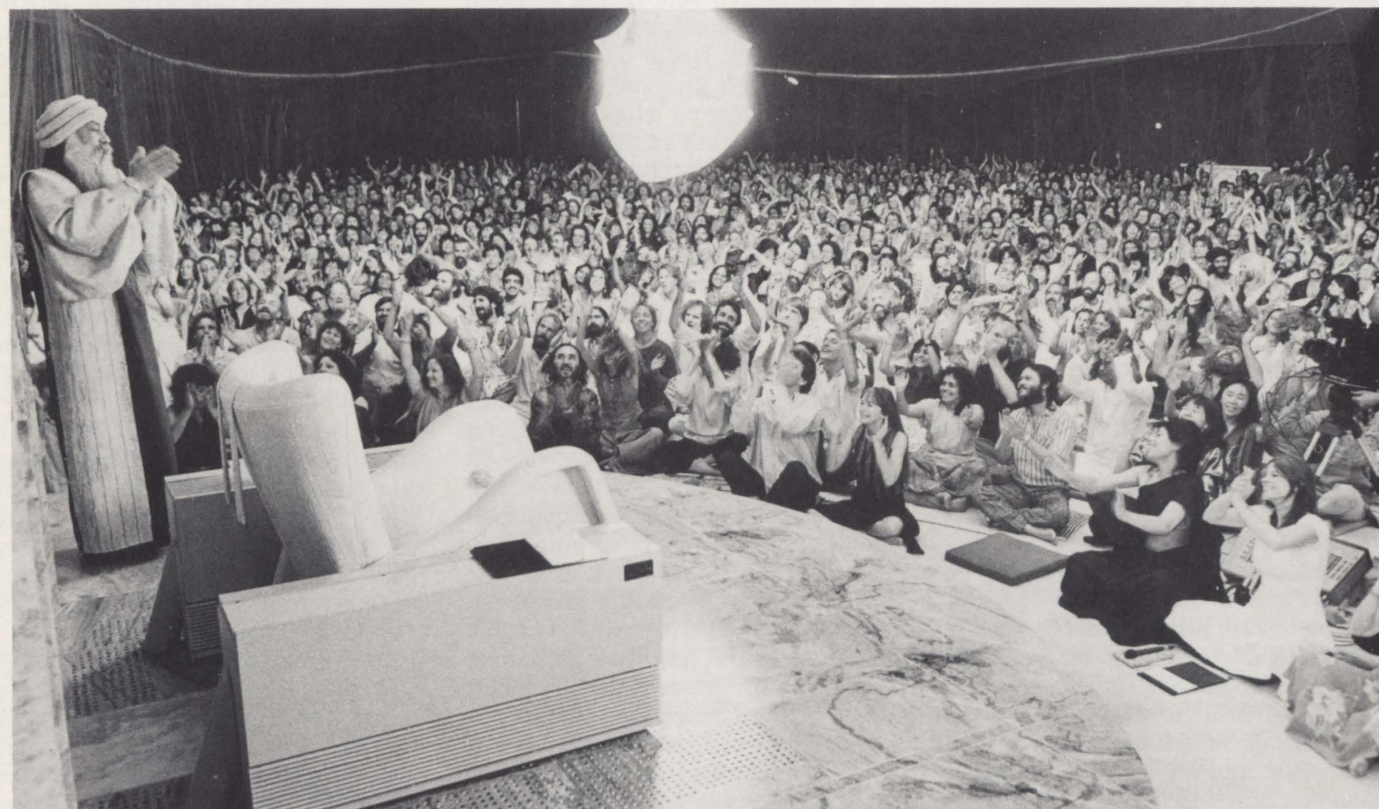
Forber sätter också fingret på att Clark, vilket denne medger, inte har någon utbildning i att ställa psykiatriska diagnoser. Han är inte klinisk psykiater eller psykolog, och han använder ett verktyg som han inte förstår att bruka på rätt sätt. Han är professor i religionsvetenskap och en välmenande liberal, som ursprungligen attraherades av Rajneeshrörelsen, när den tycktes motsvara en del av hans förhoppningar och ideal. Han blev sedan en bitter kritiker, när rörelsen inte längre stämde med hans bild av hur den borde vara.

DSM-3 är den västerländska psykiatrins standardisering av personlighetskaraktistiker, som man kommit överens om, med hjälp av vilka psykiatrer

lätt och behändigt kan kategorisera människor. Dessa karakteristiker är utslutande avsedda att användas efter ett kliniskt samtal och en därpå följande bedömning. Detta instrument har definitivt inte tillkommit för att man skall kunna stoppa in folk i olika fällor på grundval av att man läst deras publicerade verk och sedan ryckt loss vissa fragment ur dessa verk och ur skrifter om dem, författade av personer som antingen är desillusionerade eller motståndare.

Det är alltså enbart beteenden och uttalanden som gjorts i ett kliniskt sammanhang som tillåter att man försöksvis klassificerar en persons beteende och ställer en diagnos. En diagnos skall grundas på en bedömning av en persons totala beteende i det man väger olika uttalanden mot varandra för att få balans.

Forber understryker att Clarkes sk bevis mot Rajneesh till övervägande delen utgörs av uttalanden som lösryckts ur sitt sammanhang, och Clark bortser från alla de gånger då motsatsen har uttalats av Rajneesh eller av andra. Clark skriver till exempel att "Bhagwan inte har någon varaktig vänskap eller nära relation", när faktum är att förmodligen fler människor har älskat denne man och förblivit lojala mot honom än någon annan person på denna jord.

Sannyasins jublar åt Osho Rajneesh. Foto copyright Neo-Sannyas International.

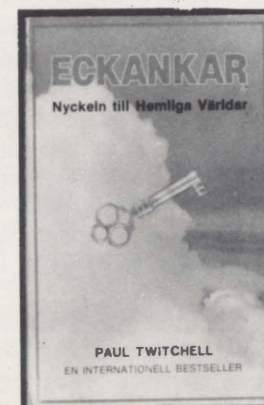
ÄR DETTA VAD DU SÖKER?

Själsfärder ut-ur-kroppen för att upptäcka Ditt gudomliga Jag.
Dina drömmars andliga betydelse. Att lära om livet bortom döden.
Vill Du göra ett ärligt försök att komma till insikt?

ECKANKAR

Den urgamla vetenskapen om Själsfärder (Soul Travel)

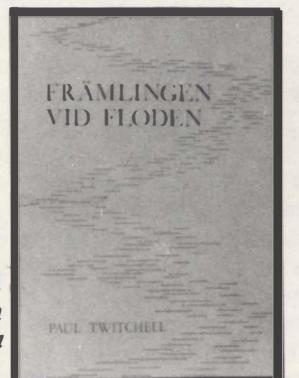

ECKANKAR — Nyckeln till hemliga världar av Paul Twitchell

Introduktion till Soul Travel (Själsfärder).
Övningar för att upptäcka livets hemligheter.
Ditt andliga mål i detta liv,
hur Du kontakter Anden Gudskraften mm
Pris 115:-

Journey of Soul av Harold Klemp
Upptäck andlig vägledning genom
övningar och i vardagshändelser. Erfar
Ditt sanna Jag med hjälp av exempel
berättade av Harold Klemp,
den Levande ECK-Mästaren.
Pris 140:- (Engelska)

Främlingen vid floden av Paul Twitchell
Hur man finner kärlek, renhet och frihet. Den
tibetanske ECK-Mästaren Rebazar Tarzs förmedlar svaren på tidlösa
frågor, ställda av Paul Twitchell. Pris 45:-

Använd talongen eller skriv till

Ja tack, sänd mig nedan förkryssade böcker.

- ☐ ECKANKAR-Nyckeln till hemliga världar. Pris 115:-
☐ Journey of Soul, Mahanta Transcripts. Pris 140:-
☐ Främlingen vid floden. Pris 45:-

(alla priser inkl frakt)

Namn:

Adress:

Postadress:

porto

ECKANKAR
Strindbergsg. 44 n.b.
11531 STOCKHOLM

Antroposofernas Järna ett livskraftigt alternativsamhälle

Åsa Freij

När folk med andliga intressen säger "har du varit i Järna!", så tänker de inte på själva samhället med detta namn i Sörmland, vilket är så vanligt medelsvenskt som det kan bli, utan de avser antroposofernas verksamhet där. Och den är, om inte direkt osvensk, så i alla fall ovanlig och skiljer sig så mycket från det vanliga livet i Järna att antroposoferna nästan bojkottas där — eller?

— Nej, så farligt är det inte! Inte nu längre i alla fall, säger Dick Tibbling, en av de bofasta i det som väl närmast kan kallas ett antroposofiskt samhälle i och utanför det vanliga samhället Järna.

Dick är lärare vid Mikaelgården, som är ett så kallat läkepedagogiskt institut för psykotiska barn, barn med grava känslomässiga och sociala störningar. Han är den av värdarna som inledningsvis tar hand om en grupp besökare från föreningen Nytänkarna, till vilken Sökarens reporter anslutit sig.

Dick berättar med humor hur antroposoferna i början av verksamheten i Järna betraktades som verkliga kufar; vad folk lade mest märke till var naturligtvis det mest udda, att man "sådde efter månen", trodde på återfödelse och andra konstigheter.

— Man fick vara försiktig med vad man sa. Frågade folk om vi var kristna, så sa vi "javisst", men höll tyst om att vi trodde på reinkarnation. Även att vara vegetarian var udda fram till för så där en tio år sedan. "De är gräsätare och tror på själavandring." Så folk tittade snett på oss.

— Idag är det annorlunda. Folk i samhället tycker inte längre att vi är onödiga. I alla fall har de accepterat oss

och vant sig vid oss. Och människor söker sig hit till Järna från när och fjärran för att de är intresserade av våra idéer, som de tycker verkar vettiga, och för att de hört att vi uppnår goda resultat.

Det kommer tusentals besökare till Järna varje år från hela världen, och antalet ökar ständigt.

Vad är då antroposofi för något?

För att börja med själva ordet: "antropos" betyder människa och "sofia" vishet. Antroposofi är alltså visheten, eller kunskapen, om människan — eller som lärans grundare, filosofen Rudolf Steiner, uttryckte det: "Medvetande om vad det vill säga att vara människa."

Antroposoferna är kända för sin andliga livssyn, sina skolor med den sk waldorfpedagogiken och det giftfria, "biodynamiska" odlingsättet.

Och idag betraktas det inte längre som konstigt att vara miljövän, leva alternativt, ha andliga intressen och en livssyn som utgår från människan som en helhet av kropp, psyke och ande — och som del av ett större, levande kosmiskt sammanhang.

På senare tid har antroposofernas nya sjukhus, som man efter mycket om och men fick tillåtelse att bygga och driva, fått uppmärksamhet.

Pionjärer i Sverige

Antroposofins historia i Sverige börjar redan före första världskriget. Rudolf Steiner besökte Sverige 1910, 1912 och 1914 och höll många föredrag, dels offentliga, dels för mindre kretsar i Stock-

holm, Norrköping, Uppsala och Lund.

På 1930-talet kallades två tyska antroposofiska läkepedagoger till Sverige av Per Sundberg, Viggbyholmsskolans grundare, för att börja en verksamhet med stöd av skolan. Det var Gustav och Lotte Ritter. Efter ett år flyttades verksamheten till Järna, där man grundade Mikaelgårdens läkepedagogiska institut.

Med utgångspunkt från Mikaelgården och arbetet där blev Järna alltmer en inspirerande plats för olika antroposofiska verksamheter. Rörelsen växte i Sverige. Den ökande skaran antroposofier ville förstås äta biodynamiskt odlad mat, och de ville ha sina barn i antroposofiska skolor. Och så startades en waldorfskola och anlades alltför biodynamiska odlingar. Det blev så småningom också en kvern, ett bageri, verkstäder för hantverk, butiker, lärarseminarium, bibliotek, kapell och andra verksamheter — och så växte ett antroposofiskt samhälle fram av sig själv utan någon fast plan. Och någon central ledning finns fortfarande inte, vilket förvånar många besökare. Ändå fungerar Järna som ett centrum för hela den antroposofiska rörelsen i Sverige. Själva kallar antroposoferna sitt centrum för ett frö, ett föregångsställe som inspirerar till nya initiativ.

Vår besöksgrupp börjar sin rundvandring, som sig bör, där hela verksamheten i Sverige tog sin början, på Mikaelgården. Vi samlas i en mindre aula, som byggts av antroposoferna själva. Den är av trä och har en speciell, oregelbunden form och en mild, varm färg, såsom allting hos antroposoferna. Dick Tibbling sträcker ut armarna i

Åsa Freij

en halvcirkel över sitt huvud och förklarar att rummet medvetet är gjort så att det ger både rymd, frihet och en ombonad atmosfär. Man känner sig inspirerad i denna sal, eurytmi-salen, och Dick Tibbling nickar bekräftande: det är det som är meningen. Han tar några steg på den heltäckande mattan och säger att man får lust att röra sig här. Eurytmi är just ett slags rörelsekonst och -terapi, som är speciell för antroposoferna.

Dick berättar litet om barnen, visar teckningar och annat som de gjort och vars friskhet förvånar besökarna. Ingen kan tro att de små konstverken är gjorda av mentalt störda barn. Han talar också om hur mycket friskhet det finns inom de här barnen, och hur de genom att komma samman på det sätt som sker i den antroposofiska skolan, utvecklar ett kärleksfullt kamratskap, långt sundare än de flesta av oss andra har. Han förklarar också hur formerna, färgerna, musiken och de skapande aktiviteterna verkar läkande på deras psyken — liksom hela miljön, som bjuder en begränsad mängd intryck, som är goda, till skillnad från den obegränsade mängd ofta hårda intryck som vi bombarderas med ute i det vanliga samhället.

Vi får se en snickeriverkstad och ett väveri, där barnen upplever glädjen i att skapa med sina händer och sin fantasi.

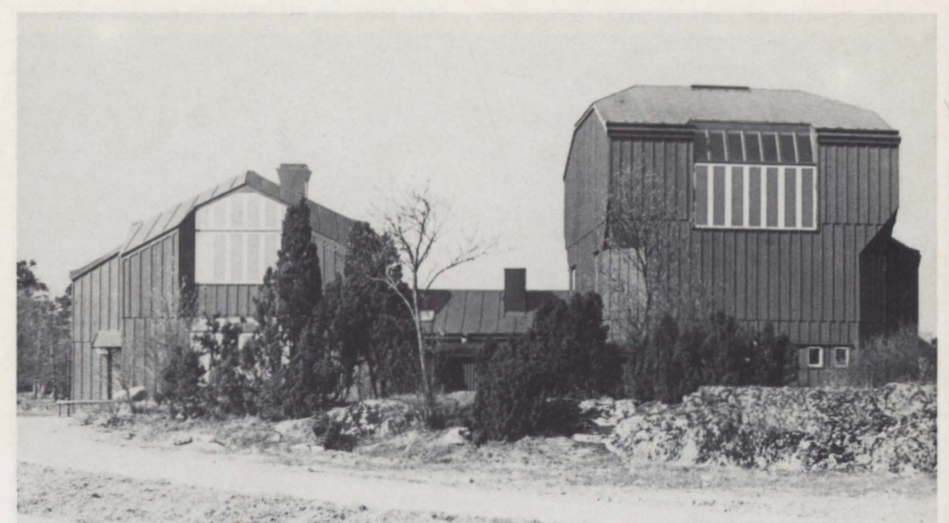
Frans Carlgren om meditation

På Rudolf Steinerseminariet — ett stort vitt gammalt hus som inte byggts av antroposoferna själva, utan av Bruno Liljefors — möter vi Frans Carlgren. Han är en känd talesman för antroposoferna, författare till flera böcker och lärare vid seminariet. Han har varit med i rörelsen sedan början av 50-talet.

Frans håller ett ledigt föredrag för oss, fritt ur hjärtat. Också han tar upp problemet med mängden avintryck som dagens moderna människa utsätts för. Man behöver inte vara ett stort barn för att påverkas negativt av detta eller för att ha behov av att kunna dra sig undan ibland på något sätt.

— Hur ska vi då åstadkomma återhämtningspauser? undrar Frans och förklarar därefter att *meditation* kan vara ett svar på behovet av en motvikt till yttervärldens och den därmed sammanhängande egna tankeverksamhetens virrvarr.

Han förklarar vidare att antroposofins syn på meditation inte är att den ska göra människan passiv. Avkoppling

Antroposofisk byggnadsstil. Överst ateljé med bostad samt stora eurytmisalen vid Rudolf Steinerseminariet i Järna. Under biblioteket vid Rudolf Steinerseminariet.

sker, men man förblir aktiv, fast på ett helt annat sätt än vanligt. Och så ger han exempel på några antroposofiska övningar som skärper koncentrationen och stillar tankeflödet:

— En övning, som det är bra att börja med, går ut på att tänka på ett enda föremål, vilket som helst — exempelvis en sax eller en penna. Tänk bara på detta föremål under fem minuter — dess färg, storlek osv, säger Frans.

— Det är svårare än du tror. Ändå ges tankarna större utrymme än vid många andra meditationsövningar; de flesta kräver ju koncentration på en enda tanke — eller på att inte tänka något alls.

— Genom denna meditationsövning utsätter vi oss för en nyttig, inre ansträngning som vi inte är vana vid.

Koncentrationen övas upp

— På liknande sätt kan vi besluta oss för att göra en bestämd handling upprepade gånger, fortsätter Frans. Det kan vara att varje dag i en månads tid gå upp klockan halv sju på morgonen för att vattna en blomma, hur man än känner sig. Det låter enkelt, men kostar verkligen på.

— Sedan kan vi, när vi vunnit en smula makt över oss själva, övergå till något svårare: att behålla vår sinnesro. Vi bestämmer oss för att inte bli upprörda, inte slås ned av tråkiga händelser eller bli arga. Det är mycket svårt att inte påverkas känslomässigt av yttre händelser och våra egna invanda tankar om dem. Men vi kan lära oss att inte över-

väldigas, utan gå raka igenom dem. Det hjälper också att en stund varje dag säga till sig själv: "Jag känner i mig själv fullkomlig ro".

— Steiner kallar dessa övningar moraliska — men det har inget med moralism att göra, utan betyder bara att de berör tanke, känsla och vilja, förklarar Frans Carlgren.

Exempel på vad Steiner benämner egentliga meditationsövningar är att se på den blå himlen, att sedan gå upp i det blå alltmer och uppleva att man vidgas med det himmelsblå oändligt.

En annan övning: Föreställ dig två glas, ett är halvfyllt med vatten, ett är tomt. Håll sedan i tanken över vatten i det tomma glaset, medan det bara blir mer och mer i det glas du håller från. Denna bild kan ses som en symbol för kärlek — ju mer människan ger ut av den, desto mer växer den inom henne.

En del övningar anpassas till dygnsrytmen. På kvällen kan man se tillbaka på dagen som gått, följa händelse för händelse bakåt i tiden. Men övningen ska göras i en icke värderande eller dömande stämning — inte så att man tänker "oh, vad jag klantade mig där" eller "hur kunde han bara göra så" och bli irriterad och upprörd.

Om du är religiös kan du meditera över något ställe i Bibeln, var ett annat råd.

Frans Carlgren talade också om mycket annat ur den antroposofiska åskådningen, och han fick efteråt många frågor. En löd:

— Tror du vi har personliga skyddsänglar?

— Ja, svarade Frans tveklöst. Särskilt aktiva är änglarna för barnen. I Bi-

beln står det att barnens änglar alltid ser den himmelske faderns ansikte. De vuxnas änglar håller sig mer avvaktande och inväntar våra initiativ, eftersom vi är fria att välja.

Från himmel till jord

Från änglar till mer jordnära ting — i bokstavlig bemärkelse — kom besöksgruppen i nästa del av sitt studiebesök. Då talade ekonomen Anders Kumlander om jordbruk och ekonomi och alternativa samarbetsformer. Han berättade att förståelsen i samhället var trög, när det gällde giftfri odling, men att man ändå kommit så långt nu att visst stöd utgår till dem som vill lägga om till giftfritt jordbruk.

Anders talade också om olika samhällsformer. En — typ den amerikanska — bygger på stor frihet, men gynnar bara de starka och uppvisar en baksida av fattigdom och kulturell dekadens. Mot detta samhälle står det socialistiska med stor ofrihet, vilket nu i Sovjet håller på att upplösas inifrån.

— Då kan man fråga sig, om det finns något alternativ, sa Anders och svarade: Antroposoferna har velat fungera som en experimentverkstad inom det vanliga samhället. Vi har utvecklat en samhällsform som svarar mot vår etik, där människor valt att samarbeta och alla är samhällsbärande och medansvariga. I det samhället uppstår inget motsatsförhållande mellan arbete och kapital.

Anders berättade också om antroposofernas eget banksystem, Fria Kulturfonden, där inlånarna har inflytande

över hur deras pengar används, till skillnad från vad som är fallet inom det traditionella banksystemet. Fria Kulturfonden erbjuder bl a människor att vara med och stödja giftfria varor, vilka det finns stor efterfrågan på.

— I all vår produktion utgår vi från människorna, poängterade Anders Kumlander. Vi söker tillfredsställa de verkliga behov som finns, och vi skapar inte behov av nya produkter, framför allt inte sådana som inte gynnar människan.

Anders fick en fråga från åhörarna hur det vanliga samhället blivit så destruktivt, när det gäller jordbruk och vissa andra viktiga områden.

— Det beror på ett grundläggande tankefel, sa Anders. Man har sett på jordbruk, och även tex sjukvård, på samma sätt som på industrin. Men där finns en avgörande skillnad. Vi mår inte bättre av *mer och mer* mat. Men vi mår bättre av *bättre* mat. Det är alltså kvaliteten som betyder något, inte kvantiteten.

Robygge och sjukhuset

I den typiskt antroposofiska blå byggnaden Robygge finns en restaurang — vegetarisk förstås — och en butik, där man säljer egna produkter som böcker, musikinstrument, träleksaker, ullkläder och tygblöjor.

Den antroposofiska arkitekturen utgår från människan och från den verksamhet som ska pågå i byggnaderna samt den atmosfär som ska råda där. Det är både Goethe och Steiner som ligger bakom sättet att ta fram de särpräglade formerna och färgerna.

Den senaste skapelsen av större format är sjukhuset. Det invigdes 1985 efter mycket krångel med socialstyrelsen. Antroposoferna fick uppleva många märkliga uttryck för den svenska rädslan för det avvikande, bland annat beslagtogs blåbärssoppa av polis vid ett besök på sjukhuset! Och antroposoferna, som annars ogärna kritiserar någon, kan inte avhålla sig från att använda ord som "medicinmaffian", bredvid vilken "jordbruksmaffian" förbleknar. "Socialstyrelsen anser sig veta vad sanningen är", är en annan syrlig kommentar. Men så har antroposoferna också fått uppleva mycken oförståelse, tex att naturprodukter som testats i 60 år utomlands, blivit stoppade i Sverige.

På sjukhuset i Järna vårdas patienterna i en hemlik atmosfär och med inriktningen att *hela* människan ska må bra

och inte bara den sjuka delen behandlas, som en trasig maskindel. Man använder sig av färger, musik och konst — och kärlek — som komplement till den övriga vården. Man vill också göra det möjligt för alla, som vill, att komma dit, oavsett ekonomisk situation, trots att landstingsstödet är blygsamt. Donationer tas tacksamt emot och går in i en patientfond.

Biodynamiskt jordbruk bedrivs på flera gårdar. Den mest kända är Skillebyholm, som har jordbruks- och trädgårdsutbildning.

Många olika verksamheter

Rudolf Steinerseminariet kan liknas vid huvudet på den antroposofiska kroppen i Järna. Där utbildas lärare, och där ges också kurser i grundläggande antroposofi, i konst, i biodynamisk odling, i eurytmi och i läkepedagogik.

En av seminariets grundare var eld-själen, konstnären och visionären Arne Klingborg, som en gång började ge sommarkurser i sin ateljé. Sedan en stiftelse bildats, inköptes 1964 den egendom som nu utgör seminarieområdet.

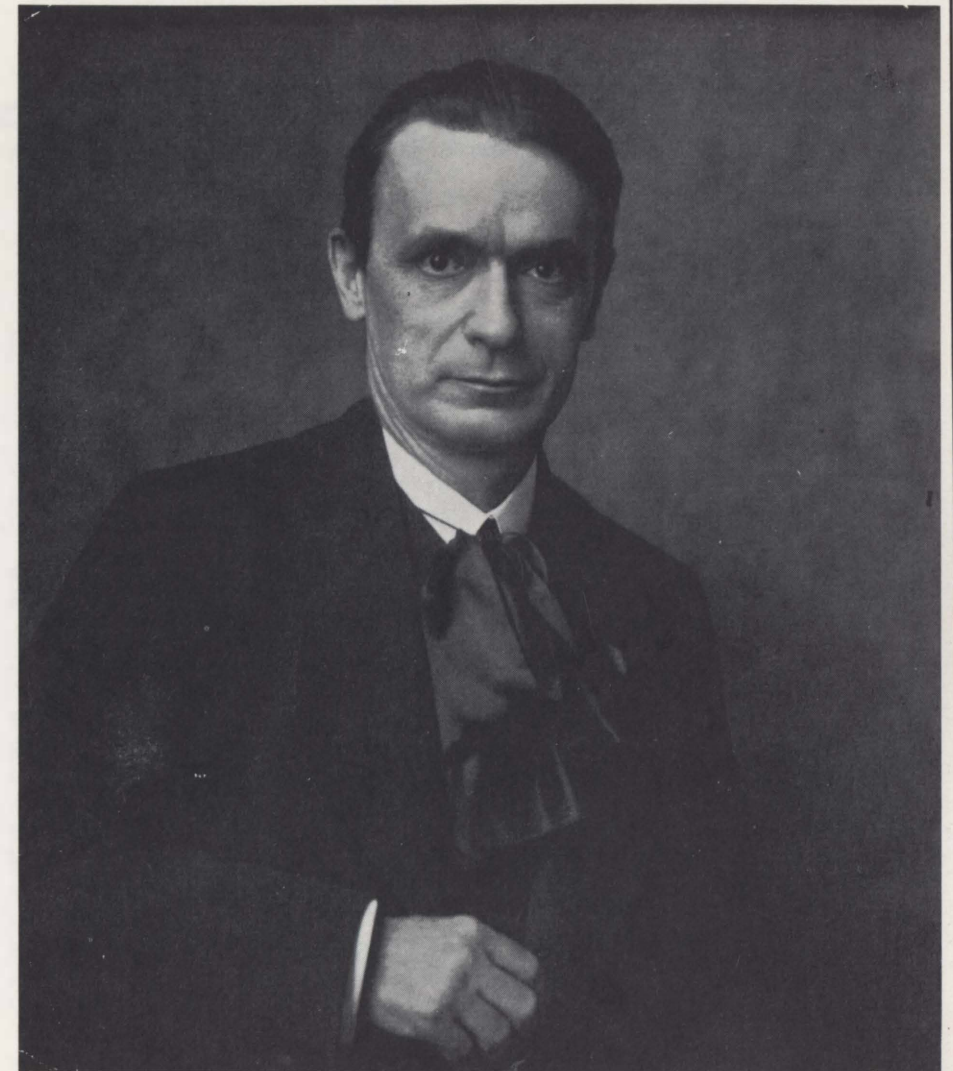
Aktiviteten är stor på seminariet även under sommaren, då ofta kurser och konferenser i skilda ämnen hålls med deltagare från många av världens länder. Ja, någon menade att verksamheten här är mer känd utanför Sveriges gränser än inom den egna kommunen. Inte minst intresse väcker de biologiska dammarna, som är ett reningssystem för seminarieområdets avlopp. De är inte bara effektiva och miljövänliga, utan också vackra, omgivna av lummig grönska med många botaniskt mycket intressanta och ovanliga växter.

En handelsträdgård finns också på området. Den ligger på en bit mark som avstyckats från Nibble gård, mellan seminariet och Örjanskolan.

Örjanskolan är en waldorfskola, där "hela människan — inte bara huvudet — går i skola", som antroposoferna brukar säga. Namnet Waldorf har dessa skolor fått genom att den första grundades, av Rudolf Steiner, för barnen till de anställda vid en Waldorf-Astoria tobaksfabrik.

Några av principerna i waldorfundervisningen är: Klasserna är sammanhållna under hela skoltiden. En och samma lärare har klassen på hela lågstadiet i alla ämnen. Varje klass har ett eget klassrum. Föräldrainflytandet är stort.

Man arbetar mycket ideellt för sin skola, som drivs med otillräckliga statsbidrag. Lärarna har låga löner, som va-

Rudolf Steiner

rierar efter behov. Eleverna hjälper till i tex kök och bespisningslokal. Undervisningen anpassas till barnets utvecklingsfaser, där lek, göra och härma, hör till den första fasen, medan rent intellektuell undervisning kommer långt senare. Man levandegör undervisningen på olika sätt, tex genom att sätta upp en låtsasaffär, när man ägnar sig åt matematik. Man spelar, tecknar och målar mycket. Man gör också sina egna läroböcker. Man har andligt inriktade morgonsamlingar.

Människan är ett andligt väsen

Det finns många fler verksamheter hos antroposoferna i Järna än de här uppräknade, av vilka var och en, liksom de

redan nämnda, skulle vara värda en egen artikel.

Vi ska bara avsluta med att återge ytterligare något av hur antroposoferna beskriver sin människosyn. Det är hämtat från en presentation av de läkepedagogiska institutionerna, där psykiskt handikappade får behandling och till deras förmåga anpassat arbete. Där talas om människans innersta väsenskärna, om ägaren till ägodelarna kropp och själ. Man liknar denna ägare vid en musiker, vars instrument är kropp och själ, som han uttrycker sig genom. Är instrumentet av dålig kvalitet, eller skadat, går det inte så bra att spela på det. Men det är viktigt att komma ihåg då, att det är instrumentet som det är fel på och inte musikern! Människans innersta kärna är av andlig art och alltid frisk, och det är den som vårt liv i grunden handlar om.

Frans Carlgren berättar om antroposofin och meditationsövningar av Steiners modell. Foto Åsa Freij.

Den perfekta skeptikern

Mark Rodeghier

En av mina mest frustrerande uppgifter som ufolog och i synnerhet som forskningsledare i CUFOS är att vid vissa tillfällen vara tvungen att delta i UFO-debatter tillsammans med skeptiker. Ofta är dessa skeptiker universitetslärare som på något sätt är knutna till Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal (CSICOP). För det mesta rör det sig om radiosända debatter, inte sällan med en programledare utan större kunskap om ämnet eller insikt om hur en vettig debatt ska ledas.

Finner jag denna uppgift frustrerande eftersom det är svårt att lägga fram logiska och övertygande argument för en seriös och vetenskaplig undersökning av UFO-fenomenet? Inte alls! Problemet är att jag ständigt möter okvalificerade opponenter, personer som är okunniga om UFO-bevisen och varken känner till UFO-litteraturen, regeringens inblandning, undersökningar utförda av privatpersoner eller närmare detaljer om speciellt övertygande fall. Den nuvarande tungviktsmästaren i boxning Mike Tyson står inför ett motsvarande problem. Det finns inte någon som har kvalifikationer att ge honom en riktig strid (förutom hans snart före detta hustru Robin Givens, dock inte på boxningens område). Tyson befinner sig hästlängder före sina konkurrenter.

I ufologins värld är seriösa proponenter *långt mer kunniga* om argumenten både för och emot UFO än *någon* av alla de skeptiker jag har mött. Faktum är att de bästa skeptikerna finns bland de seriösa UFO-forskarna, något som den pågående debatten om Golfströmshändelserna vittnar om.

Argumenten från motståndarna till UFO-studier (vilka det skulle vara mer korrekt att kalla "bortförklarare" än skeptiker) vilar ofta på förutfattade me-

ningar och tar inte hänsyn till befintliga bevis. Ett vanligt argument är att jorden inte kan få besök av så många utomjordingar som UFO-rapporterna antyder. Ett annat är att de människor som intresserar sig för UFO, och de som har sett UFO, i många fall söker frälsning och en orealistisk lösning på de mycket påtagliga problemen, som människosläktet står inför, genom tron på UFO. Ett tredje antagande är att forskare alltid har varit öppna för studiet av nya fenomen, så att om den vetenskapliga världen finner bevisen för UFO:ns existens otillräckliga, måste det bero på bristfälliga bevis och inte på forskarnas trångsynthet.

Alla dessa argument kan motbevisas utan svårighet, men det är inte avsikten med min artikel. Låt mig bara få påpeka att inga av argumenten ogiltigförklarar ett seriöst studium av det iögonfallande faktum att det förekommer ett stort antal UFO-rapporter och att det ständigt tillkommer nya. Man kan studera UFO-rapporterna på ett seriöst sätt utan att ta ställning till de i och för sig intressanta frågorna om sannolikheten av besök av utomjordiska kulturer, möjligheterna till religiös frälsning och den vetenskapliga öppenheten för nya rön. Det bästa är, anser jag, att *inte ha bestämda åsikter* i dessa frågor innan man börjar studera UFO, annars riskerar man att bli subjektiv.

Låt mig i stället ta upp den beslätade frågan hur man blir en kritisk och seriös skeptisk undersökare av det centrala inom ufologin, det vill säga av de bevis som framkommit för UFO:ns existens. Intellectuellt ärlig skepticism innebär att argumenten inte består av förutfattade meningar, ad hoc-resonemang eller personangrepp. Seriös skepticism förutsätter kunskap i ämnet, om ufologer, om relevanta naturvetenskapliga och

socialvetenskapliga undersökningar och om de UFO-fenomen som förekommit runt om i världen. Jag föreslår att kompetenta skeptiker antar följande förhållningsregler:

Lär känna litteraturen

Hur otroligt det än förefaller medverkade jag nyligen i en debatt med en skeptiker som varken läst *IUR* eller *MUFON UFO Journal* och inte kände till *Journal of UFO Studies*, USA:s enda vetenskapliga UFO-tidskrift. Och denne skeptiker var professor i naturvetenskap vid ett stort amerikanskt universitet! Bara tanken på vad övrigt han inte har läst får mig att rysa.

Skeptikerna avstår ofta från att läsa aktuell UFO-litteratur eftersom de anser att ufologer inte lägger fram hållbara bevis. Följaktligen finns det ingen anledning att läsa deras litteratur. Detta förhållningssätt innebär naturligtvis att man aldrig behöver ta ställning till de bevis som faktiskt finns. Redan från början har man bestämt sig för att sådana bevis inte är möjliga.

Slutsatsen är inte svår att dra: Läs den relevanta litteraturen! Eftersom UFO-litteraturen inte är outtömlig, är denna uppgift både genomförbar och av grundläggande betydelse.

Lär känna din motståndare

Vissa av de bästa UFO-studierna under senare tid har utförts av GEPAN, det franska statsstödda UFO-projektet. Vet man inte ens att GEPAN existerar (det bildades 1976) är det ganska dåraktigt att debattera ufologi med en välinfor-

Mark Rodeghier

merad ufolog. Ändå vågar sig många skeptiker på det, något de ofta får ångra. Många skeptiker känner inte heller till den forskning som bedrivs av CUFOS eller de många vetenskapsmän som har studerat UFO, till exempel David Saunders, Joseph Accetta och Richard Haines. Andra känner inte ens till de mest elementära fakta om de olika organisationerna. Vem som helst som läser *IUR* eller andra skrifter från CUFOS inser att CUFOS inte tar ställning i frågan om UFO-fenomenens natur. Men jag har träffat många skeptiker som utgår från att CUFOS officiellt stöder uppfattningen att UFO:na är utomjordiska rymdskepp. Detta beror på att skeptiker inte tar sig tid att studera motståndarnas faktiska ställningstaganden. I stället tillskriver de alla ufologer de ståndpunkter de finner lättast att vederlägga.

Slutsats nummer två: Skaffa informationer om dem som forskat om UFO och håll reda på vilka dess forskare är. Även här gäller att läsa den aktuella litteraturen.

Lär känna fakta

Ingen kemist skulle tas på allvar om han eller hon kallades som expertvittne till en rättegång och under korsförhör befanns inte känna till den periodiska tabellen eller principerna för kemiska föreningar. En liknande situation uppstår när jag möter skeptiker som inte känner till de viktigaste av de UFO-fall som stöder fenomenets fysiska natur. Skeptikerna känner helt enkelt inte till Transen-Provencefallet som undersöktes av den franska regeringen, trots att det är ett av det mest väldokumenterade fallen i historien. Fallet med spår efter ett UFO som upptäcktes i Delphos, Kansas, år 1971 är fortfarande viktigt och har ännu inte kunnat bortförklaras. (Se *IUR*, januari/februari och maj/juni 1987, Erol Faruks artiklar om sin pågående undersökning av spåren.)

De skeptiker jag har mött känner inte till David Saunders undersökningar av UFO-rapporter, Donald Johnsons arbete eller min egen rapport om hur UFO:na påverkat fordon, inte heller James McCampbells rapporter om UFO:ns fysiska effekter, Bruce Maccabees avgörande arbete om McMinnvillefotografierna eller Eddie Bullards utförliga sammanställning och analyser av fall där människor har förts bort.

Det vore rimligt att först bekanta sig med dessa verk och *därefter* argumentera för att det inte finns något som talar för att UFO-fenomenet är fysiska eller att UFO-fenomenet är värda att under-

sökas. Det är inte rimligt att bemöta min referens till Joe Accettas artikel om samband mellan UFO-observationer och geofysiska förhållanden (*Journal of UFO Studies*, Vol II, 1980) med en tom blick och en frammulad kommentar att "Jag såg inte den artikeln i *Science*. Hur skulle den då kunna vara av värde?"

Som vi alla vet har det officiella vetenskapliga etablissemangen konsekvent förkastat alla publicerade artiklar som stöder UFO-fenomenet och accepterat alla rapporter med motsatt innehåll. Alla som vill hålla sig välinformerade om den senaste ufologiska forskningen måste läsa den seriösa litteraturen, delta i konferenser och diskutera med ufologerna själva. Underlåter man detta, riskerar man att bli anklagad för ytlig och felinformerad kritik. Den tredje slutsatsen, mina vänner, är alltså att man måste känna till fakta.

Blanda inte ihop de fakta du verkligen känner till

De flesta skeptiker känner till den påstådda störtningen av ett UFO i Roswell och har kanske skummat William Moores och Charles Berlitz bok om fallet. Skeptikerna har även hört talas om MJ-12-dokumentet, som nämner störtningen i Roswell. Som det ofta har upprepats i *IUR* är inte bevisen för Roswell-störtningen beroende av om det finns några bevis för att MJ-12 och ett hemligt UFO-regeringsprojekt existerar. Det är ett allvarligt historiskt och logiskt misstag att blanda ihop dessa två bevisuppsättningar, men det gör nästan alla skeptiker.

Ytterligare ett exempel: I allmänhet är det två typer av människor som uppger sig ha haft kontakt med intelligenta varer som har samband med UFO: de som har kontaktats och de som har bortförts. Som det många gånger har påpekats i UFO-litteraturen (religionshistorikern J Gordon Melton ger en bra sammanfattning i sin rapport i CUFOS' volym *The Spectrum of UFO Research*) finns det inga logiska samband mellan dessa två grupper av personer. De kontaktade, till exempel George Adamski och Billy Meier, har många positiva kontakter med rymdbröderna, erhåller för mänskligheten viktig information och behandlas väl. För att kunna sprida budskapet omger de sig med godtrogna supportrar. De bortförda å andra sidan är personer som har haft skrämmande

och oroande kontakter med främmande intelligent liv. De erhåller ytterst lite, om ens någon information och behandlas som försöksdjur. De omger sig inte med lärjungar för att försöka sprida sina idéer.

Det är ett allvarligt misstag att inte kunna skilja mellan dessa båda grupper, men det misstaget görs ständigt av förvirrade skeptiker. Den fjärde slutsatsen är alltså att man noga bör studera de fakta man har, annars blir argumenten ineffektiva, förvirrade och dumma.

Känn dig själv

Detta är den sista lektionen, en lektion som alla de stora världsreligionerna och de gamla filosoferna lär oss. Vet skeptiker att Edward Condon förvrängde sina medarbetares upptäckter när han skrev sitt förord till University of Colorados studie om UFO-rapporter? Vet skeptiker att Donald Menzels förklaringar till UFO-observationer var så irrelevanta (och så ovetenskapliga) att inte ens Air Force tog dem på allvar? Vet skeptiker att Philip J Klass skrev sin nyligen utgivna bok om bortförda människor nästan helt utan förstahandskontakter med bortförda personer och referenser till originaldokument? Vet skeptiker att...? Jag skulle kunna fortsätta, men det är meningslöst.

Vad jag vill komma fram till är att en ansvarsfull skeptiker bör känna till såväl ufologins historia som andra skeptikers agerande. Annars är det lätt att göra löjliga påståenden som inte har någon verklighetsförankring. En skeptiker (professor i naturvetenskap) berättade att han själv gärna ville ha nytt bevismaterial om UFO och att hans kolleger i CSICOP ville detsamma. Det är ett löjligt påstående med tanke på att en framtida UFO-motståndare utövade påtryckningar mot University of Nebraska, när detta universitet höll en öppen konferens om UFO:na och liknande märkliga fenomen. Andra skeptiker har helt skamlöst föreslagit att UFO-försvare inte skulle få publicera sina resultat i vetenskapliga tidskrifter. Den ovan nämnde professorns uttalande strider också mot de senaste upptäckterna inom vetenskapssociologin om etablerade forskares strategier för att förhindra att vad de kallar "pseudovetenskaper" accepteras.

Jag har ofta drömt om att ge en föreläsning under vilken jag företräder både opponenter och förespråkare i en UFO-debatt. Jag skulle börja med att förkasta en del av UFO-bevisen. Sedan skulle jag gå över till podiets andra sida och

besvara denna kritik genom att presentera argumenten för UFO-fenomenets existens. Och sedan skulle jag vederlägga dessa argument och så vidare. Jag skulle ha roligt, och det slår jag vad om att publiken också skulle ha. Det skulle vara mycket enklare än att spela tennis mot sig själv.

Jag skulle kunna inleda mina skeptiska argument med att diskutera ufologins enorma problem med att samla hållbara data. Inga vetenskapliga principer har varit vägledande vid urvalet av rapporterade fall, vid insamlandet av relevanta data eller vid lagringen och klassificeringen av data från UFO-rapporter. Jag är rädd att denna metodologiska brist gör det omöjligt att använda *några som helst* rapporter för detaljerade statistiska analyser. Detta gäller tidigare studier, till exempel mina egna samlade fall om påverkan på fordon. Jag skulle

kunna fortsätta i denna anda, men varför skulle jag underlätta skeptikerns arbete? Det är arbetsamt att lära, och om skeptikerna någonsin gjorde en ansträngning att informera sig korrekt skulle de troligen inse det förr eller senare.

Översatt från den amerikanska tidskriften International UFO Reporter, IUR, september-oktobernumret 1988, med vänlig tillåtelse av redaktören, Jerome Clark, CUFOs, 612 North Oscar Avenue, Canby, Minnesota 56220, U.S.A.

Artikelförfattaren Mark Rodeghier är ordförande och forskningsledare i CUFOs, den UFO-forskningsgrupp som startades av framlidne professor J Allen Hynek. Han har skrivit boken *UFO Reports Involving Vehicle Interference* (1981).

Översättning ÅSA FORSBERG, grupp Merkur.

Om våra tankars betydelse

J A Long

Vad är tankar och hur stort inflytande har de på vår karaktär? Varje tanke, den må vara god, dålig eller neutral, lämnar sin outplånliga stämpel på vår karaktär. Alla de stora Världslärarna har sagt detsamma.

I buddhisternas heliga skrift, Dhammapada, framhålles detta på ett utmärkt sätt: "Det vi är utgör frukten av våra tankar, vi står under deras herravälde och har byggts upp av dem. Om en människa talar eller handlar med orent sinne, så kommer lidandet att följa henne lika säkert som hjulet följer oxens klöv".

Vi är frukten av våra tankar, vi står under deras herravälde och har byggts upp av dem. Om en människa talar eller handlar med rent sinne, så kommer lyckan att städse följa henne som en skugga.

Låt oss gå ett steg längre och säga att om en människa tänker med rent eller orent sinne, så kommer lyckan eller lidandet följa som ett oundvikligt resultat av hennes tankar. Med andra ord, hela vår framtid är beroende av hur vi tänker i nuet. Hur mycket vi än tror att miljön påverkar oss, så är det till syven-

de och sist tankarnas kvalitet som utgör det mest bestående inflytandet på karaktären.

Jesu ord till fariseerna uttrycker samma tankar: "I huggormars avföda, hur skall ni kunna tala något gott då ni själva är onda?"

Vad hjärtat är fullt av det talar ju munnen.

En god människa bär ur sitt hjärtas goda förråd vad gott är, och en ond människa bär ur sitt onda förråd vad ont är!

Där har vi i ett nötskal: "Varav hjärtat är fullt, därav talar munnen."

Det är vad en människa är, inte vad hon tror sig vara, utan vad hon är i sitt hjärtas innersta — det är detta som sätter sitt outplånliga märke i hennes själ på gott eller ont, ty hon är bokstavligen "frukten av sina tankar". Det gamla hebreiska ordspråket gäller: "En människa är sådan som hon tänker i sitt hjärta." Märk orden — "i sitt hjärta" — det innebär i djupet av sin själ oavsett uppfostran eller religiös inriktning, ty vi är inte vad vi säger, inte ens vad vi gör, utan vi är innerst inne vad vi tänker...

Ny tidning !

Växtkraft

Du möter människor som berättar om sitt eget växande. Boktips, dikter och artiklar för den nya tidsåldern.

Provnummer, sätt in 10:- på PK 520603-8936 Växtkraft/Kenth A

BÖCKER OM TIBET

på svenska!

Bornstein, Anna C: **Dalai Lama och den buddhistiska vägen**. 206 sidor. 150 kr. Utförlig presentation av Dalai Lama, hans filosofi och gärning.

Aronsson, G-M: **Heliga helande bilder**. 59 sidor format 21 x 30 cm, 140 kr. Redogörelse för thankamåleriets grunder och religiösa betydelse.

Hyde-Chambers, F. R: **Laman och den röda draken**, 533 sidor, 180 kr. Roman om Tibet. Förf är känd brittisk Tibetexpert.

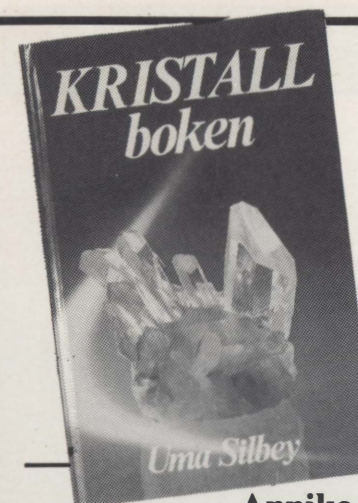
Norberg-Hodge, H: **Ladakh, den tredje vägen till Himalaya**. 168 sidor, 135 kr. Förf bor i Ladakh och har grundat Ladakh Ecological Center.

Peissel, M: **Konungariket i Himalaya**. 232 sidor, 280 kr. Praktverk med 116 färgfoton, förf är doktor i antropologi.

Böckerna beställes genom insättning av likvid på postgiro 460 75 60-2. Ange önskade böcker på talongen.

Begär vår kompletta boklista!

Bokförlaget **EMPATUM**
Engelbrektsgratan 39
114 32 STOCKHOLM
tel 08-1005 96

NYHET! Första boken på svenska om kristaller...

KRISTALLboken

En bästsäljare i USA, nu på svenska. Författarinnan Uma Silbey visar på ett inspirerat sätt hur man använder bergskristaller för sin egen personliga utveckling. Stenar och kristaller i synnerhet, sägs ha en positiv påverkan på oss människor om de används på rätt sätt.

Inbunden. 224 sid.

Pris: 165:-

Annika Langlé Ljus och färg som helande kraft

Vi påverkas av färgerna omkring oss, så även av ljuset. Boken lär ut hur man använder ljus och färg för att hela sig själv och andra. Med färgtest och separat övningskassett. Ca 185 sid. Utkommer i april 1989. Pris: 168:-

Louise L. Hay

Min kärleksfulla kropp

Boken ger dig en kärleksfull attityd till din kropp. Lär dig att älska dig själv som du är, genom affirmationer i dagboksform under en månad. Utkommer i april 1989. Ca pris: 75:-

Shakti Gawain

Speglingar i ljuset

Succéförfattarinnan till Kretaiv visualisering och Att leva i ljuset. En dagbok med affirmationer för årets alla dagar. Ca 380 sid. Utkommer i juni 1989. Ca pris 156:-

Alla våra andra böcker finns i bokhandeln: Du kan hela ditt liv av Louise L. Hay, Musikens helande kraft av Hal A. Lingerman och naturligtvis Kreativ visualisering och Att leva i ljuset av Shakti Gawain (båda nu sålda i över 10.000 ex vardera!). För utförlig katalog ring eller skriv till:

ENERGICA FÖRLAG, Box 8, 794 00 Orsa. Tel 0250-424 42

Lena Kristina Tuulse

Healing our Spirits 18-21 augusti

med Willard och Margaret Fuller. Pastor Fuller har samlat stora skaror ända sedan 1961 då han började arbeta med healing. Han har gjort sig speciellt känd för att arbeta med tänder. Han säger: "Det största som kan hända oss är när vi blir helade i anden."

Empowerment Workshop 26-29 oktober

med David Gershon och Gail Straub. David och Gails drivkraft är att medverka till att skapa en fredligare värld. I början av 80-talet organiserade de The first World Run - en fredsackla som fördes från hand till hand runt jorden som en symbol för ljus och hopp. Sina erfarenheter om konsten att stärka allas vår kraft och betydelse har de samlat till denna workshop.

Frigörande Andning

Wäxthuset fortsätter att regelbundet erbjuda introduktionskurser i Frigörande Andning. Denna kurs utgör själva basen för Wäxthusets verksamhet och det bästa tillfället att påbörja en spännande frigörelse hos dig själv. 25-27 augusti, 22-24 september, 27-29 oktober, 24-26 november.

WÄXTHUSET — där du växer som människa

Program för sensommaren och hösten

The Art of Personal Marketing

28 september-1 oktober

med Sandy Levy. Ännu ett tillfälle att deltaga i denna transformerande kurs som handlar om att leva ett framgångsrikt liv på alla plan. Nyckeln finns i ditt undermedvetna som bestämmer hur mycket framgång du tillåter dig själv. Sandy har en magisk förmåga att stimulera människor till att finna och använda sin verkliga kapacitet.

Spiritual Intensive Healing 3-5 november

med Joseph Martinez, ordförande i USA för Filippinska Healers Circle. Hans workshop kommer att beröra olika aspekter av meditation och spiritual healing, gåtorna hos den mänskliga själen och hur vi genom omprogrammering kan frigöra det som varit blockerat i vår självläkningsförmåga.

Hawaii 14 november - 5 december, två eller tre veckor

utvecklings- och äventyrsresa med Lena Kristina Tuulse. Långt bort från höstrusk och stressig vardag till ett spännande yttre och inre liv i en exotisk miljö. Resan innefattar både workshops på ort och ställe, och utflykter till märkliga och heliga platser. Lena Kristina leder denna resa varje år och har de rätta kontakterna och den rätta känslan för att detta äventyr ska bli något speciellt.

BESTÄLL SPECIALBROSCHYRER -0175-314 85 0900-1500

Djinnen i grytan

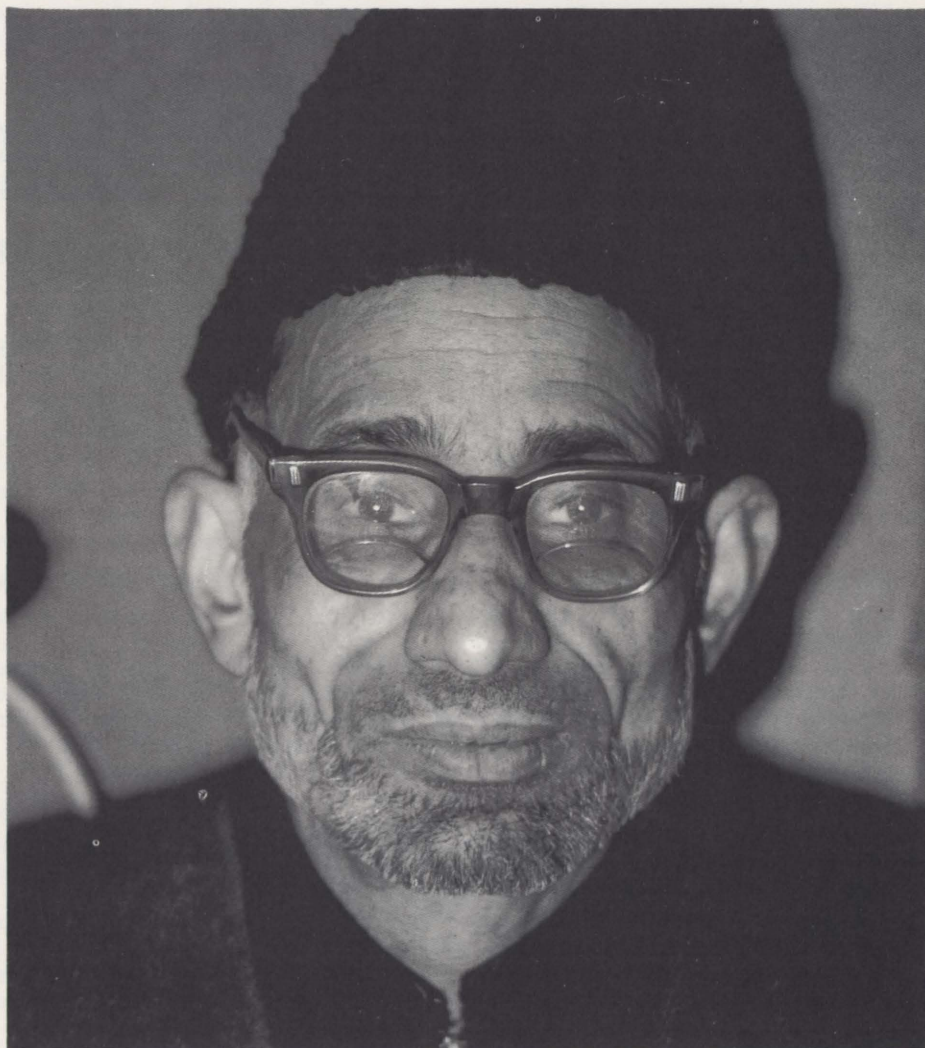
Örjan Björkhem

*En oförklarlig händelse i mystikens land
framför andra, Indien.*

När man talar om Mohammed och islam är det i allmänhet Koranen och olika korantolkningar som står i centrum och det talas mycket litet om den rika flora av föreställningar som fanns i Mohammeds samtid och som ofta levtt kvar fram till idag. För den som är intresserad av parapsykologi är väl de olika föreställningarna om "djinnerna", ett slags amoraliska demoniska väsen, de intressantaste. På många håll i världen har nämligen islams prästerskap — precis som de hade före Mohammeds tid — en tam djinn som går deras ärenden. Men den nya religionen förbjuder att man talar om djinnen, så vanligen får man med sig en liten lapp hem som man skall bränna — så kommer djinnen under natten och hjälper.

Går man till en sådan präst upptäcker man snart att hans väntrum är fyllt med människor med olika problem — ofta är det fysiska sjukdomar det gäller, och vare sig man tror på djinner eller ej så är det ett faktum att patienten påfallande ofta blir frisk — i alla fall ungefär lika ofta som man blir frisk av att gå till vårdcentralen.

I början på 1987 for min dotter Mirre och jag runt i byarna uppe i Kashmir för att studera "trollpräster" där. Och det är verkligen trollkarlar som kan mäta sig med de allra flesta.

Mohamed Shafi Sayed.

Örjan Björkhem

Det är i det här pastorala landskapet på världens tak i Kashmir som några av mänsklighetens allra äldsta trolldomsmetoder lever kvar.

kokat upp låg där två olika förbannelseskrifter i grytan! På den ena var det fäst ett avhugget huvud från en liten indisk gnagare — det var alltså enligt expertisen en kraftig sak.

Språk från Sydindien

Men min förbannelse var skriven på ett sällsynt språk från Sydindien som ingen i den lilla byn kunde tolka. Det tog flera veckor innan vi kunde hitta någon som kunde uttyda otäckheterna.

Men det var en smula avslöjande. Mohamed Sayed hade inte riktigt kunsknat uppfatta mitt förnamn så han kallade mig hela tiden för "örn". Och i förbannelsen hette jag också "örn".

Så det skulle förvåna mig mycket om han inte haft något med författandet att göra.

Men hur kom lapparna ner i grytan? Hur vi än vänt och vridit på frågan har vi inte hittat någon bra förklaring. På filmen syns heller inga manipulationer.

Förtrollning

Om boskapen drabbas av mystiska sjukdomar, om hustrun börjar föda flickor, om affärerna inte går som de skall eller om det börjar regna in genom taket då vet varje sann kashmirier vad det beror på. Någon håller på att förtrolla honom.

Det är en enkel sak som bara kostar några tior. Man skaffar något föremål eller kanske några hårstrån från sin fiende och går med detta till en svart magiker. Magikern skriver då med hjälp av urgamla trollkonstböcker en förbannelse som han gräver ner i jorden. Och så länge lappen ligger i jorden och sprider sitt gift kommer trolldomen obönhörligt att verka tills den förtrollade så småningom dör.

Vet man vem som är skyldig kan man alltid förbanna honom och hoppas på att det hjälper — men hjälper det inte blir man tvungen att gå till en vit magiker som kan skicka sin djinn att hämta lappen med förbannelser.

Vit magi

I en liten by utanför Kashmirs huvudstad Srinagar bor Mohamed Shafi Sayed, en av Asiens mest säregna vita magiker. Till honom kommer människor från hela Asien, för hans djinn känner inga begränsningar.

Egentligen verkade det litet säregnet att gå till honom — för jag kunde inte

tänka mig att jag kände någon som skulle välja just det här sättet att förbanna mig på. Men vår ciceron, en av Srinagars mest inflytelserika industriledare, försäkrade att alla som någon gång varit i Indien blivit utsatta för den här sortens förbannelser.

Men först måste vi skaffa litet jord från en hinduisk "begravningsplats" — den har större kraft än jord från en muslimsk och en liten bit av en oerhört dyrbar sorts myrrha. Om det nu var för att kalla på djinnen eller ersätta prästen för arbetet lyckades jag aldrig räkna ut.

Mohamed Sayed själv var en glad liten kashmirier med oerhört intensiv blick. Han slog bort alla mina invändningar — jag såg visst förbannad ut, men det skulle snart bli bra.

Han förklarade för mig att västerlänningar alltid var så misstänksamma, så det var bäst att jag fick göra allting själv.

Jag fick diska en gryta och fylla den med vatten och sedan själv lägga i de små lerklumparna och myrrhan.

Medan Mohamed Sayed pumpade bensinköket sjöng han långa och invecklade trollformler som ibland fick de närvarande att huka sig.

Så öppnade han fönstret för att djinnen skulle kunna komma in och ut. Men både jag och Mirre, min femtonåriga dotter, såg oavvänt på grytan. För säkerhets skull filmade vi också alltihop så att han inte skulle ha någon möjlighet att stoppa ner någonting i grytan utan att vi såg det.

Men han lade faktiskt ingenting i grytan — ingenting alls. Men när vattnet

Avslöjande?

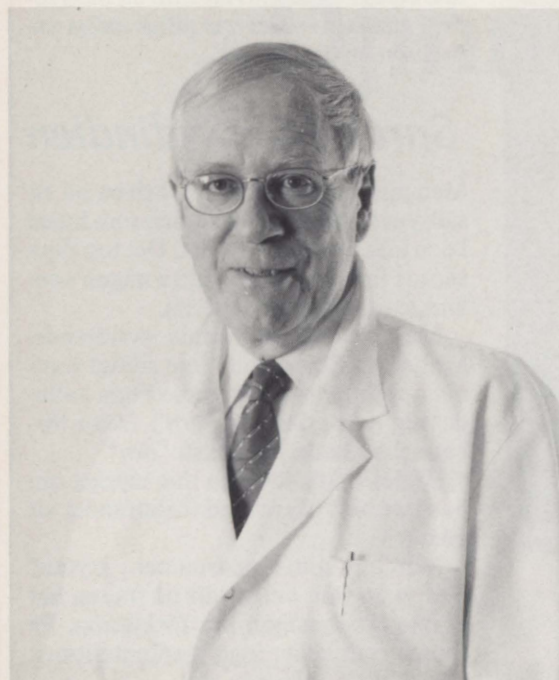
Nu skall det sägas att jag inte riktigt kan förmå mig till att tro att djinnen hämtat de märkliga lapparna, och deras utformning gör det troligt att prästen själv varit med, åtminstone när det gällt att författa lapparna. Men det skall också sägas att grytan och locket verkligen var tomma — att hela händelsen videofilmdes och att det inte syns någonting konstigt på filmen. Det skall också sägas att den här tekniken varit tillräcklig för att avslöja andra "trollpräster" som gör rätt invecklade manipulationer. Så här finns det tills vidare ingen bra förklaring.

Annat än Mohamed Sayeds egen — att hans djinn farit och hämtat lapparna och lagt dem i grytan.

Jag tror inte på djinner, men jag är nästan benägen att göra ett undantag för den som bor i en gryta i en liten by utanför Srinagar och som lever på kyrkogårdsjord och myrrha.

Och jag skulle inte vilja ha honom som husdjur.

De förbannelser som produceras av indiska djinner går tyvärr inte riktigt att fotografera för de är skrivna med tusch på riktigt mörkt pergament — och dessutom kokta under tio minuter.

Skall vi ha två konkurrerande kårer av terapeuter?

Olov Lindahl

Olov Lindahl är professor emeritus i ortopedisk kirurgi.

I Sverige har vi en liberal lagstiftning som tillåter envar lekman att med vissa undantag behandla sjuka människor enligt sitt eget huvud — under förutsättning att inte alltför uppenbar skada uppkommer. Verksamheten har tidigare varit rätt måttfull och huvudsakligen rört sig på området kiropraktik och liknande.

Vi har de sista 20 åren fått en ökning av denna verksamhet, idag en nästan explosiv ökning, och inte bara inom kiropraktik, utan även i form av homeopati, akupunktur, kostbehandling och upp till 200-talet ytterligare "udda" behandlingsmetoder som ej används eller är accepterade inom konventionell medicin.

En liknande utveckling finns i de flesta länder med en "kvalificerad" sjukvård och striden mellan de två "skolorna" är ibland rätt bitter.

Den svenska av regeringen tillsatta alternativmedicinkommittén har gjort omfattande utredningar av denna verksamhet och bl a kommit fram till att cirka 70% av svenska befolkningen föredrar alternativ sjukvård före konventionell, samtidigt som den konventionella sjukvården får stark kritik av all-

mänheten.

Detta sakernas tillstånd synes inte vara optimalt. Vad är orsaken och vad skall göras?

Primärt förefaller det närmast självklart att av samhället legitimerad, välutbildad sjukvårdspersonal skall sköta sjukvården. Att de nu nästan blivit utkonkurrerade av lekmän måste i första hand bero på att de ej skött sig särskilt bra. Som vanligt är det svårt att utpeka enstaka syndabockar eller dåliga individer som orsak, det synes mer vara fel på systemet och på läkarutbildningen som då i sin tur beror på vetenskapsmännen.

Inom sjukvården används diagnostiska och terapeutiska metoder som dels är farliga/skadliga/dyra, dels är överkamma och det ser ut som om bara en minoritet av sjukvårdens metoder är nyttiga/botande respektive ofarliga. Samtidigt har man fördömt alla de "alternativa" metoderna och vägrat att använda dem — samma metoder som nu så framgångsrikt används av lekmän.

Felet ligger ur denna synpunkt helt eller nästan helt hos den medicinska vetenskap och den läkarkår som nu har monopol på forskningsresurser, dyrbar utrustning, lokaler, fria sjukhus och

sjukskrivningsrätt m m och då framförallt på den vetenskap som godkänner olämpliga metoder och fördömer bra/ofarliga lekmannametoder.

Lösningen är uppenbar. Monopolet på tekniskt kvalificerad sjukvård bör rimligen bevaras. Monopolet på forskningen måste brytas och fullständiga resurser ges åt alternativa terapeuter för att forska på sina metoder. Bevisbedömningen av vad som är bra måste standardiseras så att man inte som idag gynnar/godkänner egen okvalificerad forskning och motarbetar/hindrar samt ställer skyhöga och orimliga krav på alternativ forskning. Läkemedelsindustrins ekonomiska monopol måste likaså neutraliseras — tex genom större subventioner till alternativa medel än till läkemedel.

I väntan på att sjukvården och dess vetenskap förbättras är det rimligt att behålla konkurrensen enligt den svenska modellen även om vissa måttfulla restriktioner måste finnas med hänsyn till skyddet av patienterna.

Ur *Biologisk Medicin*, nr 1, 1989.

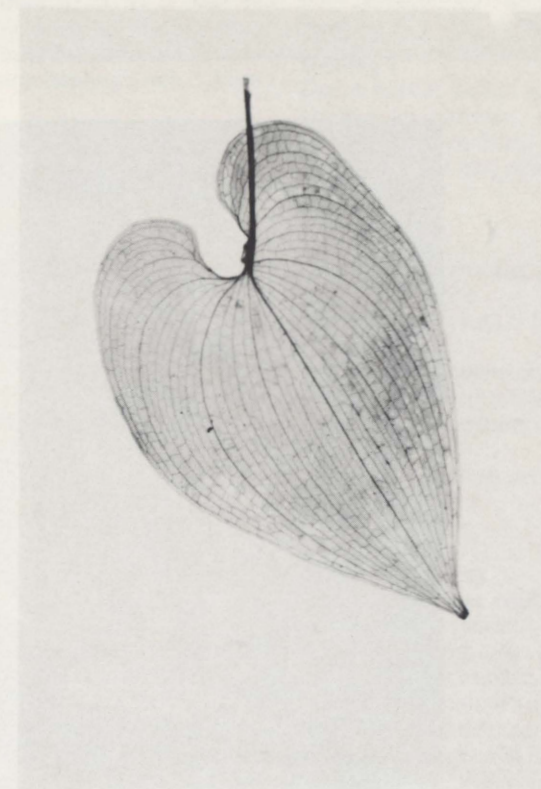

Bild: Dan Göransson

Livets mönster

Livstrådar
i sällsam harmoni

inneslutna
i ett hjärta
av oändlig skönhet

lär mig
att på era vägar
finna
livets mönster

Ann-Caroline Manhof

Det osynligas målare

Nils-Olof Jacobson

O mkring 1973 kom jag i kontakt med en dansk konstnär, Johannes Weise, som var född 1903. Han var en stillsam, mager silverhårig man och verkade så spröd och bräcklig; när han rörde sig var jag nästan rädd att han skulle falla omkull och gå sönder. Han var självlärd som konstnär och målade i en alldeles egen stil. Den kunde något påminna om antroposofiskt måleri; den av Steiner inspirerade målaren Arild Rosenkrantz hörde också till hans vänner. Men Weise var inte antroposof, han sökte sin egen andliga väg. Han visade gärna sina bilder men talade inte mycket om dem. Sin livssyn var han också förtrogen om. Han menade att hans egen person var ointressant, det var bilderna som skulle tala.

Weises målningar var liksom täckta av ljusa skimrande slöjor, genomträngda av ett intensivt ljus. 1975 fick jag tillfälle att samla några konstnärer till en utställning i Lunds Konsthall under temat "Det inre ljuset". Weise bidrog med ett tjugotal målningar, som blev den dominerande upplevelsen av utställningen för många besökare. Sedan skildes våra vägar och jag träffade honom inte mer, men han levde ända till 1987.

John Engelbrecht, dansk författare och filosof (som bl a har skrivit det stora arbetet *Den intuitiva tanke*) var nära bekant med Weise. Han har gett ut minnesboken *Johannes Weise — Det osynliges malar*. Det är en vacker bok på 73 sidor med 25 bilder, de flesta i färg. Bilderna är av god kvalitet och ger en levande föreställning om Weises säregna bildvärld. Engelbrecht bidrar med en levnadsteckning och ett försök att placera in Weise i den nutida konstens utveckling. Där finns också Weises kommentarer till några bilder.

Den som är intresserad av "visionär" konst borde göra bekantskap med Johannes Weise. Boken, och färgbilder av en del målningar, kan beställas från förlaget Sopela, Box 388, 210 23 Malmö, tel 040-11 73 68.

Tingens liv

Stillhet

Ramsbergsgårdens program

12-19/8

Healingkurs

Healing innebär att man överför kosmisk energi till en sjuk människa så att hennes egna energier startar upp. Tekniken kan läras av de flesta människor. Denna kurs motsvarar healing 1 och 2. Fortsättningskurs kan anordnas.

Kursledare: Sven-Bertil Andersson

Kursavgift: 400:-.

19-26/8

Utveckla dina inre resurser

En vecka då du provar frigörande andning/rebirthing, tankens skapande kraft, kristaller och stenar som redskap för healing på dig själv eller andra, meditation och visualiseringsövningar. Denna vecka blir en spännande resa för att utveckla dina egna resurser. Vi använder oss av frigörande andning för att släppa spänningar och gamla mönster. Vi lär oss affirmationer och positiva tankar och använder kristaller och stenar och gör andra enkla övningar för att må bättre och göra livet roligare. Bad, utflykter och naturupplevelser blir det också under veckan.

Kursledare: Eva Justin, rebirther, och Gun Porsklev, socionom.

Kursavgift: 600:-.

26/8-2/9

Medial utveckling 1 och 2

Vad är medialitet — något för mig? De flesta människor hör, ser och upplever någon gång saker som kan verka mystiska. Var kommer nu detta ifrån och varför upplever jag det? Kan eller vill jag utveckla det? Dessa begrepp skall vi tillsammans försöka reda ut under veckan. Vi kommer att arbeta med frågor och svar, musikmeditationer, ledda visualiserade meditationer, praktiska övningar i psykikinesi, aurasende och klärvöjans. Max 20 deltagare.

Kursledare: Inger och Rune Sundblad.

Kursavgift: 400:-.

Veckoslutskurser

15-17/9

Healing 1

Denna kurs är avsedd som en ren nybörjarkurs. Fortsättningskurs kommer att anordnas.

Kursledare: Sven-Bertil Andersson.

Kursavgift inkl kost och logi: 700:-.

22-24/10

Healing 2

En direkt fortsättning på healing 1. Sven-Bertil Andersson leder också denna kurs.

Kursavgift inkl kost och logi: 700:-.

3-5/11, allhelgonahelgen

Kursledare: Kristina Wennergren.

Kursen har anknytning till Kristinas båda böcker, *Inre harmoni* och *Inre resor*.

Kursavgift inkl kost och logi: 800:-.

7-19/11

Medial utveckling

Under denna helg skall vi ha en kurs i medial utveckling. Kursen kan ses som en introduktionskurs. Fortsättningskurser kommer att anordnas. Under dessa dagar kommer vi att behandla: Vad är medialitet och hur kan den yttra sig? Hur kan man utveckla sin medialitet? Vad är meningen med medialitet? Meditationer. Möjlighet till frågor. Max 20 deltagare.

Kursledare: Inger och Rune Sundblad.

Kursavgift inkl kost och logi: 750:-.

Ramsbergsgården, PL 5093, 717 00 Storå

Tel 0581-603 00

HÄLSO & KURSGÅRD

— med själen i centrum

1-7/10

Vänskap och vardagskärlek

Tillsammans skall vi denna vecka utforska hur vi medvetet kan skapa och odla vänskap och kärlek i vardagen.

Kursledare: Solveig och Sören.

Kursavgift: 2 250:- inkl kost och logi.

14-15/10

Kroppsbalansering I

Kroppsbalansering är en metod att bringa människan i balans — fysiskt, psykiskt och kemiskt. När kroppen frigörs från blockeringar och livsenergin kan strömma fritt, får den möjlighet att hjälpa sig själv genom den naturligt inbyggda läkeprocessen.

Kursledare: Ann-Marie Grind.

Kursavgift: 650:-.

Vi erbjuder dig:

Hälso-, temaveckor och
veckoslutskurser, kropps-
balansering, zonterapi
Bachs blomstermedicin,
samtalsterapi, personliga
visualiseringsband.
Vi satsar på den lilla
gruppen med en personlig
atmosfär.

22/10

Livsaskådning och personlighet

Mänsklighetens andliga och moraliska utveckling speglas i den förvandling som vår livsaskådning genomgått i vår historia. Utifrån Martinus kosmologi lär vi oss se vilka krafter i vår personlighet, som påverkar vårt val av livssyn.

Kursledare: Solveig och Sören.

Kursavgift: 250:-.

1-5/11

Personlig utveckling på kosmologisk grund

När man har öppnat sig för en andlig livssyn, uppstår en längtan efter att integrera dessa tankar i det dagliga livet. Utifrån Martinus kosmologi arbetar vi med oss själva i grupp för att

växa som människor.

Kursledare: Sören och Solveig.

Kursavgift: 1 700:- inkl kost och logi.

11-12/11

Ljus och färg som helande kraft

Vi dyker in i energiernas värld och tittar på hur färger och ljus påverkar oss fysiskt, psykiskt och andligt.

Kursledare: Annika Langlé.

Kursavgift: 650:-.

19-25/11

Ditt inre — som vägledare och kunskapskälla

Med hjälp av visualiseringsövningar, samtal och bildskapande stärker vi vår kontakt med vår inre, outsinliga källa till unik personlig vägledning och kunskap.

Kursledare: Sören och Solveig.

Kursavgift: 2 250:- inkl kost och logi.

Solveig Langkilde

Sören Grind

tel 0240-916 85

BROBY 1187 770 12 SUNNANSJÖ

Begär utförligare kursprogram tel 0240-916 85

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och
begär ett gratis ex. till Anne Eek,
Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stock-
holm.

DU MED UPPELVELSER

AV DET STARKT ÖVERNATURLIGA
OCH UFO-IFOLOGISKA PLANET,
KONTAKTA GÄRNA

"SJÄLV KONTAKTAD", Sökaren f v b.

Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas or-
sak i människans kemi utan i hen-
nes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för
Djupterapi!

Medlemsavgift 200:-

Informationspaket 20:-

Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119

Tel. 040-30 19 19 tisdag 19-20

"KÄNNDIGSJÄLVTEATERN.
SPELET OM DEN RESA TILL DEN
ANDRA STRANDEN.
IFRÅGASÄTTARSCENEN"

Ur bibliotekstjänsts recensioner: "...På-
minner om medeltida mysteriespel... En
sökare som önskar reformation... essen-
sen ur olika religioner... jämförande forsk-
ning... vetenskaplig prägel... bönens affir-
mativa kraft och transcendens till en holis-
tisk gudsupplevelse... monistisk grund-
syn... Ämnet är oerhört fascinerande..."
Boken postsändes mot insättning av kr
50:- på "Postgirokonton 2271-5 biskop
ELIS WIKSTRÖM". Gratis bifogas brev-
skolefrågor m m. Beställ samtidigt infor-
mationsblad, t ex 81 Kristus enl kyrkomö-
ten-esoteriker 5:-, 83 Bibeln för barn 5:-, 84
Ny ekumenik interreligiös 5:-, 85 Är du
med-lem i Kristi kropp? 5:-, 86 Frikatolska
reformstadier 5:-, 87 Hjälp till döende, dö-
da 5:-, 89 Fasta verbalt, emotionellt, men-
talt 5:-, 90 Nuets uppståndelse 5:-, 91 Re-
formera bokstavsdöda religion 5:-, 92
Biblarnas två huvudnycklar 5:-, 101 Kon-
templera petitionsfri nattvardsandakt 5:-.

Spångberg mot alternativmedicin

F d folkskolläraren, prästen, numera lä-
karen med vegetarisk inriktning Alf
Spångberg, intervjuades i Göteborgs-
Posten den 10 april om sin syn på alter-
nativmedicinen. Han var mycket kri-
tisk, använde ord som "vårdtrask" och
"bedrägeri" och ansåg att människor
blir cyniskt utnyttjade av profitörer och
charlataner.

De flesta alternativa terapier som
finns idag skulle med fördel kunna ren-
sas bort, ansåg Spångberg men tillade
att allt inom alternativmedicinen inte är
dåligt. Det finns många seriösa utövare
som verkligen vill hjälpa. De gör mycket
gott, bland annat genom att lyssna och
vara medmänskliga. En svårighet är att
skilja mellan det som är bra och det som
är dåligt.

Alf Spångberg menar att utövare av
alternativ medicin bör registreras och
ges en ordentlig grundutbildning. Och
metoderna bör granskas vetenskapligt;
om detta skedde skulle tex härtofsdia-
gnostik inte ha en chans. Han berättar
om en patient som gick till en härtofs-
diagnostiker. Diagnostikern svängde
härtofsen fram och tillbaka för att få ve-
ta vilka sjukdomar som skulle drabba
patienten i framtiden!

Doktor Spångberg är själv verksam
inom alternativsektorn. Han pläderar
för vegankost och fasta.

Är utvecklingen intelligent styrd?

Evolutionen kan vara styrd, och inte
slumpmässig, åtminstone i vissa
fall. Det är den slutsats som dras av två
av varandra oberoende och grundligt
dokumenterade vetenskapliga under-
sökningar. Den ena rapporteras i *Nature*
(355:142-145) och den andra i *Genetics*
(december 1988).

Dessa upptäckter ifrågasätter ett
mycket bestämt antagande hos evolu-
tionsbiologer, nämligen att alla muta-
tioner (sprängvisa förändringar i arvs-
anlagen) sker av en slump.

John Cairns och hans medarbetare
vid *Harvard School of Public Health*
har funnit att bakterier som på grund av
sina arvsanlag är oförmögna att smälta
mjölksocker, snabbt kan mutera så att
de kan använda mjölksocker som nä-
ring. (Det fanns ingen ökning i muta-
tionsfrekvensen som inte hade med ho-
tet om svårt att göra.)

Harvardgruppen säger att deras un-
dersökningar visar att slumpmässighe-

Förutom solen och månen
dyrkade inkafolket en okänd
gud, en allt genomsyrande
ande.

Leonard Cotrell
i Förs vunna städer

Du skickar mig
din Födelseid,
samt ett foto där
jag tydligt kan se
dina ögon. Samt
några Drömmar
du drömt den sis-
ta tiden. Jag tol-
kar, målar och
förklarar det jag
får upp kring dig.

Marianne Huber
Hamiltonvägen 7
562 02 Taberg

ASTROLOGI DRÖMMAR SYMBOLER

Pris 300:-

ten hos mutationer måste ifrågasättas.
"Att alla mutationer sker av en slump
tycks vara en doktrin som aldrig riktigt
har testats", säger de.

Vid University of Connecticut har
Barry Hall gjort oberoende liknande
undersökningar med ännu mer an-
märkningsvärda resultat. För att kunna
tillgodogöra sig den enda näring de fick
måste Halls bakterier utföra två muta-
tioner, varav den ena var en uttradering
av genetiska instruktioner. Utradering-
en innebar inga fördelar i sig själv. San-
nolikheten att de två mutationerna skul-
le inträffa av en slump under samma
tidsperiod är mindre än en på biljonen.

Det som tyder på styrd evolution är
mycket överraskande för forskarna, sä-
ger Barry Hall. Men, tillägger han, ef-
tersom alla andra biologiska processer
reagerar på inflytelser från omgivning-
en, vore det förvånande om inte muta-
tionerna skulle göra det också.

Tidigare undersökningar har visat
att sådana här mutationer uppträder
helt slumpmässigt. Men det är möjligt,
menar en forskare, att man förut inte
har gett organismerna en riktig chans
att visa vad de förmår.

Harvardforskarna säger att bakteri-
erna antingen tycks ha möjlighet att för-
hindra oanvändbara mutationer från att
inträffa eller också snabbt kan förstöra
misslyckade mutanter.

Det förefaller som om bakterierna
har "tysta" gener, alltså gener som finns
där, men som inte tas i bruk förrän det är
nödvändigt.

De parvisa mutationerna tycks näs-
tan otroliga, säger John Cairns, och till-
fogar att vi måste inse att vad vi hittills
har sett förmodligen bara ger oss ett mi-
nimum av kunskap om effektiviteten
hos dessa processer, eftersom stimuli för
förändringar snabbt försvinner, så snart
en anpassning till miljön har skett. Det
är svårt att föreställa sig hur bakterier
kan lösa så här sammansatta problem
— och utan att på samma gång fram-
bringa en massa neutrala eller skadliga
mutationer — om de inte har tillgång till
någon omvänd process av *trial and error*...

Man vet ännu inte om denna förmåga
hos bakterier också finns hos högre livs-
former, påpekar Cairns, men allmänt
sett är det så att om en förmåga, som är
till nytta, finns hos vissa organismer, så
påträffas den, eller liknande, också hos
andra.

Kärnfrågan är: är detta en förmåga
begränsad till lägre organismer som
bakterier, eller rör det sig om ett verkligt
fenomen i hela evolutionen?

Källa: Brain/Mind Bulletin, oktober 1988.

Örjan Björkhem: Provokation

Det finns mycket att glädjas åt.
Bland de saker jag själv har att gläd-
jas åt räknar jag att jag under ett par
decennier genom rätt systematiska
undersökningar fått förmånen att
möta ett par hundra människor med
"psykiska gåvor". Bland dem har tre
eller fem — litet beroende på hur
man räknar — haft den säregna heal-
ingförmågan.

Det finns ju mycket man kan kalla
för healing. Undersökningar har vi-
sat att en "snäll" läkare som delar ut
"fel" medicin får fler patienter friska
än en "stygg" läkare som delar ut
"rätt" medicin. Vi vet alltså att också
när det gäller "våldsamt effektiva"
mediciner som penicillin och corti-
son så beror den läkande effekten till
åtminstone 50-60 procent på psykis-
ka variabler. Men detta är naturligt-
vis inte healing av det enkla skälet att
dessa ting alltid är i funktion i allt
människt umgänge och att de är en
förutsättning för allt sjukdomsbo-
tande — och all sjukdomsuppkomst.

Så finns det "tälthealing" som
görs av någon sorts idol inför en stor
publik. Det fungerar ofta ganska
bra, men det roliga är att idolen kan
bytas ut mot nästan vem som helst —
i den slutliga analysen handlar det
egentligen om gruppdynamik.

Och så finns det "riktig healing"
där man går med sin sjukdom till en
"healer", träffar honom eller henne,
kanske får litet handpåläggning och
ögonblickligen blir frisk. Sådana he-
alers är inte vanliga, men jag erinrar
mig exempelvis en man som jag in-
fann mig hos med 40 graders feber
och avlägsnade mig från en kvart se-
nare med 36.6. I och för sig bad jag
aldrig om någon healing och någon
handpåläggning skedde aldrig.

Men det slutliga beviset på att det
någonstans existerar äkta mynt är att
det finns förfalskningar i omlopp.
För någon tid sedan satt jag tillsam-
mans med ett tjugotal personer i
Tyskland och väntade på en interna-
tionellt känd healer (av "tälttypen")
och upptäckte att alla tjugo själva
betraktade sig som healers, fast de in-
funnit sig här för att få bot.

Någon hade gått en helkurs, nå-
gon annan hade själv upptäckt sina
märkliga förmågor, andra hade ärvt
sin kompetens. Naturligtvis blev jag
fullkomligt fascinerad eftersom jag
trots grundliga efterforskningar bara
hittat några få i världen.

Ytterligare efterforskningar gav li-
tet tråkiga resultat. Dessa healers an-
vände massage, mediciner, dietråd,
manipulationer, färgterapi, magne-
ter och allsköns andra terapier. Få av
dem kunde ge något exempel på nå-
gon sjuk människa som hade blivit
frisk genom deras behandling. Däremot
hade åtskilliga av dem patienter
som gått hos dem i årtal — natur-
ligtvis utan att bli friska, men de kän-
de sig bättre. Till slut handlade det
för de flesta om att de av något
"medium" fått reda på att de hade
förmågan och att de var allmänt trev-
liga. Jag har ingen anledning att tro
annat än att detta var duktiga tera-
peuter inom sina egna områden —
som inte i något fall handlade om
healing.

Sedan jag väl upptäckt företeelsen
har jag i tidningar och broschyrer
upptäckt åtskilliga annonser för
"healingmediciner", "healingmas-
sage" och andra självmotsägelser.

För healing är naturligtvis inte en
fråga om fysiska manipulationer.
Det är en alltigenom psykisk förete-
else och för att man alls skall kunna
tala om healing handlar det om nå-
got som har näst intill omedelbar
effekt.

Allt dagens tal om "healing" är in-
te bara verklighetsförfalskning. Jag
tror också att detta struntprat är en
av de saker som mer än någonting
annat bidragit till att ge New Age och
alla de nya terapierna dåligt rykte här
i Sverige.

För riktig healing är inte bara
ovanligt och fascinerande. Det är inte
någonting som kan köpas på postor-
der, eller någonting som man tar till
som extra argument om man inte rik-
tigt tror på sin terapi.

Det är en andlig upplevelse.

Gunnel Javåsen

Sökaren

Jag sökte verkligen

bland snabbfrälsarna på tältmötet
och långsamsjungarna
i kapellet
bland Tibet-profeterna
och framgångsteologerna
i biktstolarnas dunkel
och i kyrkor
vars spiror som jakobsstegar
gick ända in i himlen

men jag fann inte.

Trolös och frusen
gick jag vilse
bland alla rätta vägar
hittade med knapp nöd
vägen hem igen

och där fanns han!

— Här
har jag väntat på dig
sa han
och om du vill
kan jag
värma ditt hjärta.

Trygg ändå

oviss ja
ja

men trygg ändå
mitt i
språnget.

Troende

Jag tror
men
du vet

och ibland
avundas jag dig
din tvärsäkra vetenskap

men lika ofta
tycker jag synd om dig
fastkedjad som du är
i det stora
grå
vetenskapsblocket
med de raka korridorerna
och den skymda utsikten
uppåt.

Tredje Testamentet

som framlagts av Martinus

omfattar ett 40-tal böcker och beskriver noggrant

- de lagar och principer som gäller för allt levande
- de nuvarande stora förändringarna i tillvaron och vad de kommer att resultera i
- olika former av relationer. Den sk personkemin ingår som en del av det stora område som här omnämns som "kosmisk kemi"
- nästakärleken, som är i tilltagande och kommer att få allt större betydelse i framtiden
- det vi kallar döden — som här förlorar sin mystik
- hela världsbilden och visar hur vår nuvarande civilisation är föregångare till en ljus, human kultur av en ännu okänd, hög nivå.

Videon DEN KOSMISKA VÄRLDSBILDEN ger en snabb överblick, en helhetssyn på den världsbild som Tredje Testamentet presenterar. Videon, som har svensk speaker, kan hyras genom Stiftelsen.

INTRODUKTIONSKURSER PÅ LIDINGÖ LÖRDAGARNA 16/9 OCH 21/10

Tid 9.30-17.00 Kostnad inklusive lunch 200:-

Max 12 personer per kurs

Videon DEN KOSMISKA VÄRLDSBILDEN visas under kursen

Stiftelsen Martinus Institut i Sverige, Fjällgatan 23A, 116 45 Stockholm
Stiftelsen utgör inte någon form av förening eller sekt

Sänd in kupongen eller beställ på telefon 08-766 08 69, telefonsvarare

Jag önskar: ☐ hyra videon i tre dagar för 100:- + porto
☐ delta i introduktionskursen den
☐ information och boklista

Namn

Adress

Postadress Telefon

Stiftelsen Martinus Institut i Sverige, Fjällgatan 23A, 116 45 STOCKHOLM

Biorytm

Din biologiska klocka

För 40 kr får Du Ditt biorytmschema och intressant läsning om svängningarna i Ditt liv. Sänd 40 kr, namn, adress och födelsedag till pg 491 24 11-8, ©"Visibel", Box 14190, 400 20 Göteborg

På medvetandets djupast liggande nivåer är gränserna mellan oss själva och återstoden av universum kanske inte så kategoriska som det medvetna intellektet vill tro. På de nivåerna är det följaktligen inte ens meningsfullt att skilja mellan vad som finns i oss och vad som existerar utom oss.

Ur Shames/Sterin, Självhypnos

Nytt hopp!

Om du har förlorat allt hopp och funderar på att ta livet av dig — vän-ta! Ring eller skriv först till Yogi Prasad, indisk yogi och psykolog, känd från svensk press.

Avgift enl överenskommelse. Tel 040-13 59 56. Dr Mishra, Stadiongatan 55 B, 9 v, 217 62 Malmö

Universums skitigaste varelse

Många människor tycks sakna den nödvändiga stoppknappen. En del ger sig inte förrän de har rotat, grävt och förstört överallt. Regnskogarna, Antarktis ja ända in i människornas gener ska de in och peta. Ända ut i universum ska "upptäckarna". Allt de lämnar efter sig är skit och förstörelse.

Världsrymden är nu så full av utbrända raketsteg och begagnade satelliter och andra rymdsopor så det snart "hotar" fortsatta rymdfärder. Följderna av en krock mellan ett centimeterstort föremål och en rymdfarkost får samma effekt som en krock med ett 180 kilo tungt kassaskåp. För närvarande observeras ständigt 7 100 objekt på mer än tio centimeter. Därutöver finns det ca 17 500 mindre föremål.

Källa: Helsingborgs Dagblad 19 februari 1989.

Saxat ur Informationsbulletinen, nr 1, 1989.

Edith Schmitz, Sjöbo, 25:-, Susan Persson, Eskilstuna, 25:-, Laszlo Kele, V Frölunda, 5:-, Greger Lindell, Uddevalla, 50:-, Karl-Johan Nettersjö, Kalmar, 25:-, E Eriksson, Malmö, 100:-, Lars Lindgren, Bandhagen, 100:-, Ann Nisolle, Havdhem, 55:-, M El Mahi, Hägersten, 50:-, Circi Pöyhönen, Bandhagen, 25:-, Dan Waern, Bollebygd, 25:-, E Inkinen, Järfälla, 25:-, Astrid Mjardell, Luleå, 25:-, Mats Dovstrand, Partille, 75:-, Lars Wiktorin, Täby, 75:-, Lars Skough, Kristianstad, 75:- Marie-Louise Lindgren, Stockholm, 25:-.

Tarotkort, Pendlar Kristallkuler mm.

Vi sänder broschyr mot 6 kr i frimärken.

Mystery House

Box 64
640 61 Stallarholmen
Tel 0152-430 15

MINNS TIDIGARE LIV!

Du får:

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för relationer som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen dina närmaste från annan tid.

Sunna Cronstedt
08-33 27 64

KVIGÄRDE KURSGÅRD

Utanför Stockholm

Låga priser — möjlighet till självhushåll

Kontakta Sunna Cronstedt 08/33 27 64

I nr 3/89 av Sökaren presterar Lise-Lotte Elman en märklig historieskrivning om sin medverkan i boken *Gud, makt och pengar — religion och tro i kritisk belysning*. Boken är utgiven på Argus Förlag. Elmans bidrag är en intervju med Eva Pehrsson om hennes skrämmande erfarenheter från Moonsekten.

Elman påstår nu att vi tendentiöst beskurit hennes text, begått brott mot upphovsrättslagen, gömt hennes namn och hon ondgör sig över att boken har "ateistisk slagsida".

● Om ateistiska slagsidan: Visst, det är fråga om en religionskritisk bok. Utbildningsminister Bengt Göransson går här till angrepp mot "ockultism, astrologi, svartkonst och bisarra sekter och religioner". Författaren Bengt Anderberg har skrivit en dråplig uppgörelse med Nya testamentet och Sven Wernström försöker visa att religionerna alltid ytterst handlar om makt och pengar. Den ateistiske teologen Gunnar Ståldal argumenterar för ateismen, hävdar att bibeln är en missbrukad och förbrukad bok och skissar en livshållning och en etik utan religion. Alla de 20 medverkande i boken berättar kritiskt om religion, men alla är inte ateister, ett par är faktiskt troende kristna.

Gud, makt och pengar är dock avsedd att vara en kritiskt och ateistiskt präglad bok. Den är för övrigt bara den ena av två samplade böcker. I den andra, *Tro, liv och mening*, kommer intressanta kristna personligheter till tals. Skall den boken anklagas för att ha kristen slagsida? Elmans prat om ateistisk slagsida är trams.

● Om gömmandet av namn. Elman påstår att hennes namn är undagömt i boken, att hon är gjord anonym. Så elakt av oss!

Så här ligger det till: Enligt ursprungligt manus skulle det på s 67 nämnas vem som gjort intervjun och var den tidigare varit publicerad. I telefonsamtal, 12.10.1988, uttryckte Elman missnöje med detta, hon tyckte inte heller om att Eva Pehrsson hade tillåtit att göra ett tillägg efter intervjun och ville att den redan från början bortskurna avslutningen av intervjun på något sätt skulle med i boken. Vi enades om att avslutningen skulle placeras sist i boken, detta för att undvika kostsamma och försenande ingrepp. Samtalet var sakligt och vi var helt eniga om hur det hela skulle vara (vidimerades i brev) och jag uppfattade entydigt Elman så att hon inte ville bli nämnd på s 67, däremot efter intervjun. Jag tolkade det så att hon inte ville förknippas med Pehrssons efterföljande text. Själv tyckte jag detta var olyckligt. Intervjun kom ju att se besynnerlig ut. Den har ingen författare trots att Pehrsson inte berättar i jag-form! Det är förvirrande, men jag accepterade vad jag uppfattade som Elmans önskan. Genom Elmans reaktion efteråt förstod jag att detta var ett missförstånd, hon ville gärna stå nämnd på s 67. Själv skulle jag naturligtvis velat ha intervjuaren nämnd.

Eftersom Elman inte är nämnd i intervjuens början så är hon förstås inte heller nämnd i innehållsförteckningen. Men Lise-Lotte Elman är ordentligt nämnd efter intervjun på tre rader s 77, rapporten ur vilken den är tagen är också korrekt nämnd. Dessutom puffar boken för Elman och hennes rapport genom att rekommendera den "för vidare läsning", s 196! Men visst borde Elman också ha varit nämnd på försättsbladet. Det är en miss som jag fyra gånger bett Elman om ursäkt för och den liksom det övriga skall förstås rättas till vid eventuell tilltryckning.

Pga missförstånd är Elman alltså inte nämnd som intervjuare s 67. Men det innebär alls icke att Elman skulle vara gömd eller anonym i boken, än mindre är missödet planerat eller önskat av oss.

● Om den tendentiöst beskurna texten. Från första början, 6.9.1988, informerades Elman klart om att vi planerade två böcker och att vi gärna ville ha med delar av hennes intervju i den kritiska boken. Elman var helt med på detta och reagerade enbart positivt ända tills hon såg den kompletterande texten av Eva Pehrsson själv. Men också den accepterade hon under det nämnda telefonsamtalet. Den text som nu finns i boken är exakt den text Elman önskat. Ingenting är förändrat, förvanskat eller tendentiöst beskuren!

Vad handlar det egentligen om? Vi har häpnat undrat över vad som ligger bakom Elmans reaktion. Vi kan se två orsaker:

a) Elman kan trots allt inte acceptera att Eva Pehrsson fått göra ett tillägg i boken. Det är kanske begripligt. Eva Pehrsson och Lise-Lotte Elman har i och utanför massmedia offentliggjort en skarp konflikt, där Pehrsson framfört hårda anklagelser mot Elman för hennes sätt att utforma och använda intervjun. Pehrsson beskriver Moon-sektens metoder i termer av förtryck och hjärntvätt. Elman däremot ger en mild och förstående beskrivning av Moon-sekten och andra sekter och hävdar att hjärntvätt inte förekommer.

b) I *Gud, makt och pengar* berättar flera av hoppade sektmedlemmar om hjärntvätt, andlig våldtäkt etc. Att hamna i ett sådant sällskap blev för mycket för Elman som tycks se de destruktiva sekterna som relativt oskyldiga och acceptabla företeelser.

Läsaren uppmanas att skaffa Elmans rapport, *Hjärntvätt bland religiösa sekter*, Religionssociologiska institutet, 25 kronor, tel 08/143965. Den är högst läsvärd.

Jämför intervjun där med texten i *Gud, makt och pengar*, 118 kr vid direktköp från Argus Förlag, tel 018/326289.

Leif Berg

Till Sökaren

Östen Kjellman tycker inte att Jesu ord är berömvärda (Sökaren nr 3, 1989). Som svar vill jag återge ett stycke ur Jim Wallis bok "Ett nytt sätt att leva".

"Jesu ankomst betydde fredens ankomst.

Jesus skulle visa oss ett nytt sätt att leva. Våldet skulle inte längre begränsas till att man inte gav igen mer än vad man utsatts för — våldet skulle mötas på ett helt annorlunda sätt. Principen lika för lika skulle ersättas med den lidande kärlekens metod.

'Ni har hört att det blev sagt: Öga för öga och tand för tand. Men jag säger er: Värj er

inte mot det onda. Nej, om någon slår dig på högra kinden, så vänd också den andra mot honom. Om någon vill processa med dig för att få din skjorta, så ge honom din mantel också. Om någon vill tvinga dig att följa med en mil i hans tjänst, så gå två mil med honom. Ge åt den som ber dig, och vänd inte ryggen åt den som vill låna av dig. Ni har hört att det blev sagt: Du skall älska din nästa och hata din fiende. Men jag säger er: Älska era fiender och be för dem som förföljer er; då blir ni er himmelske faders söner' (Matt 5:38-45)

Med dessa ord lade Jesus ett evigt hinder i vägen för kriget. Detta hinder har oupphörligen knuffats åt sidan av nationerna. De finner en oändlig rad skäl att hata varandra och kriga med varandra.

'Saliga de som håller fred', sade Jesus, 'de skall kallas Guds söner' (Matt 5:9)'

Insänt av Mats Rensare

Broder.

— — —

Sorgligt med vikande upplaga... men delvis är det kanske ditt eget fel. Tidningen i tidningen, "Kultur och livsvärden", tycker jag är mindre lyckad. På mig verkar den ofta nog alltför högtidlig, anspråksfull och rent ut sagt tråkig. Bara titeln är ju väldigt högtravande, och av innehållet har en alltför stor del upptagits av internt käbbel om vad som är "New Age". Jag föreslår att den läggs ner och att Sökaren blir Sökaren igen. Då kanske det finns chans att upplagan pekar uppåt igen...

Om jag ska bedöma nr 3 efter av mig förmodat läsvärde för de stora massorna, så undrar jag ju över avsnittet Religionskritik, sidan 28. Är det inte att slå in öppna dörrar? De som är troende, och alltså skulle behöva ta del av kritiken, de läser ändå inte Sökaren, eftersom de inte behöver den (den som har funnit behöver ju inte söka). Sökarens läsare har rimligen redan en mer eller mindre kritisk kristendomssyn och behöver alltså inte Östens artikel. Så vem har egentligen intresse av den? Jag skulle våga slå vad om att den artikeln inte lockar fler att köpa Sökaren... Nåväl, det finns ju lyckligtvis annat i numret också.

Men vi gör så gott vi kan allihop.

Nils-Olof (Jacobson)

Tack för en underbar tidskrift!

Anne Eek

Den mänskliga hjärnan är som ett paraply — den fungerar bäst när den är öppen.

Walter Gropius

Humoristiskt om gräl

Äktenskapsspelet av Bent Pedersbaek Hansen (Korpen 1988) är en bok om gräl i parförrhållanden. Författaren lär ut hur man skall trappa upp gräl och vilka knep man skall använda för att ta hem spelet. Det humoristiska greppet gör att läsaren ser det orimliga i den äktenskapliga maktkampen. Författaren driver med grälen. Ändå är detta i botten en djupt allvarlig bok. Syftet med den är förstås att få folk att lära sig hantera de oundvikliga trätorna. En lärdom är: ta dem inte alltför hårt. "Ni behöver varken vara ledsna eller skämmas över att ni grälar. Alla gör det. Drottning Margrethe och prins Henrik gör det. Nancy och Ronald Reagan gör det. Era grannar gör det. Gräl är helt naturligt och oundvikligt och går inte att undvara mellan människor som lever tätt ihop, ty därigenom uttrycks de känslor som inte kan komma fram på annat sätt." Men författaren menar nog på allvar att grälen också kan ge äktenskapet spänning. Många skiljer sig för att de har tråkigt tillsammans. Gräl livar upp. Om en kvinna gifter sig med en man som är trevlig, hänsynsfull, inte dricker, kommer hem i tid, tjänar bra med pengar osv, så saknas ändå något — den dramatiska spänningen. Grälen kan alltså vara något slags krydda i vardagstillvaron — åtminstone enligt förfat-

taren Bent Pedersbaek Hansen — och man skall inte alltför mycket beklaga att de finns.

Hansen skriver också om hur nödvändigt det är med försoning mellan grälen. Många har "gjort försoningen till rutin så att de helt enkelt kan glömma hat och bitterhet när det passar dem. De kan gräla fredag kväll och skiljas med hätska anmärkningar, för att lördag morgon stiga upp på gott humör och som de allra bästa vänner gå och handla tillsammans."

Boken är välskriven och kan säkert vara nyttig för den som tar till sig innehållet på ett positivt sätt, och kan skapa litet nyttigt distans till de äktenskapliga grälen.

SM

Ett omskrivet UFO-fall

1958 berättade två helsingborgare, Stig Rydberg, 30, och Hans Gustafsson, 24, att de hade sett ett flygande tefat på marken och brottats med underliga geléliknande varelser från farkosten. Fallet väckte stor uppmärksamhet. Nu har Clas Svahn och Anders Liljegren vid Arkivet för UFO-forskning gjort en utredning av händelserna och sammanställt resultatet i en utförlig rapport, *Domstensfallet* (AFU, Box 11027, 600 11 Norrköping 11).

Slutsatsen efter den ambitiösa undersökningen är kort och gott: en påhittad historia! Flera journalister och poliser fick intrycket att de båda männen berättade om något som de varit med om, även om tvivel fanns. Läkaren Lars-Erik Essén, som utfrågade männen under lätt hypnos, fick ett gott intryck av dem och menade att de verkligen hade upplevt något underligt, fast de troligen inte hade kämpat mot några varelser, utan i stället kommit in i ett oerhört starkt kraft-

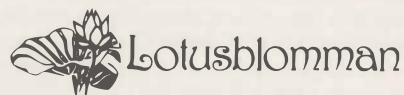

fält. Militärpsykologen Michael Wächter bedömde de båda helsingborgarna som mindre vederhäftiga. Han sa bland annat att Rydbergs uppgifter saknade stringens, var ytterst diffusa, ibland direkt orimliga eller också bevisligen oriktiga. Dock föreföll de vara subjektivt övertygade om sina upplevelsers sanningsenlighet, fast möjligheten att det var fråga om direkt påhitt inte kunde uteslutas. Wächter ansåg det mest sannolikt att Rydberg var offer för självsuggestion och att han påverkat Gustafsson.

Idag är Rydberg och Gustafsson döda. "Sprit tog deras liv." Ingen av dem erkände offentligt att historien var påhittad, men en bror till Gustafsson säger att denne medgav att allt var bluff från början till slut.

1959 avslöjade Rydberg och Gustafsson att de fått följa med ett flygande tefat på en tur. Händelsen är i stil med George Adamskis påståenden om kontakt med vackra och ädla rymdmänniskor. Litet senare ringde Rydberg upp UFO-författaren Gösta Rehn och förklarade att resan med tefatet varit "en dröm". Däremot försäkrade Rydberg alltid att den först rapporterade händelsen var äkta.

Hittade de båda männen på hela sin historia, så som Svahn och Liljegren tror, eller upplevde de trots allt något, som skrämde dem? Ligger lösningen i följande rader hos Liljegren?

— bokhandeln med böcker om personlighetsutveckling, filosofi, religion, astrologi, terapi, meditation m m.

Öppettider
Vardagar 14.30—18
Lördagar 10—13

Västergatan 8,
352 30 VÄXJÖ
Tel 0470/237 37

"En (anonym) man från Laröd uppger att han, 'den aktuella natten', bilade förbi Domsten. Han fick då se 'en stor ljuskropp som liksom flöt fram i dimman metern över marken. I dess närhet syntes mindre ljusmoln'.

— Jag blev alldeles konfunderad, men beslöt mig dock att ta en närmare titt på fenomenet. När jag kommit närmare och kunde genomtränga dimman ordentligt såg jag vad det var — får. Den stora ljuskroppen var några får som stod i klunga och värmdes varandra medan de separata ljuskropparna var ensamma får som strosade omkring i närheten." (Källa är tidningen Nyheterna i Helsingborg, 3 januari 1959.)

Tillslut vill jag citera en bit från ett avsnitt av boken, skrivet av Anders Liljegren. Det belyser ett av ufologins problem.

"Domstensfallet ger en intressant möjlighet att kontrollera tillförlitligheten hos den internationella litteraturen. Lorensens delvis 'censurerade' beskrivning ligger till grund för en rad tolkningar i utländska böcker och tidskrifter. Många upprepningar håller sig föredömligt nära originalen, men låt oss se på några skräckexempel:

Amerikanska tidskriften Fate köpte en artikel av Douglas Hunt. Här får vi dramatiskt, ord för ord, följa de två pojknas konversation, precis som om Mr Hunt varit närvarande inne i deras DKW den där natten. (Donald Keyhoe använde samma teknik i sina UFO-böcker för att göra dem spännande.) Hunts version innehåller många fantasifulla detaljer. Försvarstabens undersökningar blandas samman med läkarnas hypnos. De två danskar som kommit över Sundet för att träffa männen får, i den här versionen, delta i stabens utredningar, et cetera.

Brad Steiger är en amerikansk 'kreativ skribent' med dussintals UFO-böcker bakom sig. Steiger blandar, tydligen med Hunts artikel som främsta underlag, detaljerna litet hur som helst. Nu finner vi pojknas hos läkaren redan tre dagar efter händelsen, innan de ens beslutat sig för att gå till pressen. Och de danskar som passerat Sundet är plötsligt förvandlade till 'danska myndighetspersoner'. Så brukar fallen traderas i UFO-litteraturen. Varje ny version tillför något nytt.

Vinnaren bland förfälskade versioner hittar vi i en kommersiell amerikansk tidskrift. Här ser Rydberg/Gustafsson tre-fyra metalliska objekt. Ett landar. 2,5 meter långa människoliknande varelser kliver ut. De har avlånga ansikten och lysande gula ögon.

Varelserna börjar kasta en geléliknande massa på Rydberg/Gustafsson, vilket får de olyckliga männen att fastna vid marken. "Det var som att fångas i melass", berättar Rydberg. Till slut lyckas de bryta sig loss och når utkanten av Domsten, där de gråtande tas om hand. De undergår sedan test med lögnedetektor. Rykten säger också att Kungl Tekniska Högskolan i Stockholm analyserat gelemassan åt det svenska flygvapnet...

Medvetna förfälskningar av det här slaget är ett mycket typiskt amerikanskt fenomen. Av detta kan vi lära: Gå alltid till originalkällorna!"

SM

Sök inte göra intryck på andra
Försök inte att bli populär
utan sök bara göra Min vilja, vad det än kan kosta dig.
Det här är inte för dem som vill göra det enkelt för sig
och vill leva ett lugnt och behagligt liv.
Jag säger dig att du kommer att finna lugn och ro
som varar
när du söker det genom att följa Mina maningar,
även om de för ögonblicket verkar oförnuftiga
och till och med förryckta.

När du väljer att göra Min vilja
och gå Mina vägar
måste du göra det helhjärtat
vad det än innebär.

Du kommer att få erfara att vägen
inte alltid är slät och rak
utan plötsligt kan bli knagglig och krokig
allteftersom du lär dig
att visa Mig omedelbar lydnad
Endast när du ger allt kan du få allt.
I din andliga strävan kan du inte bara
plocka ut russin och låta resten av kakan vara.
Det är frågan om allt eller intet.

Många tar bara till sig de bitar av livet
som de trivs med
och blundar för de bitar
som inte går ihop med deras lägre drifter.
Det är inte att leva ett andligt liv;
det är att välja och vraka, och göra vad du vill
snarare än att göra vad Jag fordrar av dig.
Vänta dig inte att saker och ting ska utfalla väl
om du har den inställningen.

Jag behöver din fullständiga underkastelse
din helhjärtade överlåtelse
innan Jag kan låta de stora underverken ske
i dig, och genom dig.

Detta vet ni ju alla!
Så gör då någonting åt det
och gör det nu!

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Allt du läst om här har vi
böcker om! Böcker som kan bidra till att du
blir en helare människa! Hos oss hittar du
också vacker, mjuk New Age-musik,
avslappnings- och meditationskassetter
och skivor.

Vi gör även ditt personliga horoskop på vår data!
Välkommen till vår butik på
Drottninggatan 83
(vid Strindbergsmuseet, T Rådmansgatan)
Postadr.: Box 45096, S-104 30 Stockholm
Telefon butik 08-10 96 15, kontor 08-10 69 15

Namn
Adress
Postadress
☐ Jag vill vara med i Vattumannens kundregister
☐ Jag är speciellt intresserad av
Tidningen skickas till
Vattumannens Bokhandel, Box 45096, 104 30 Stockholm

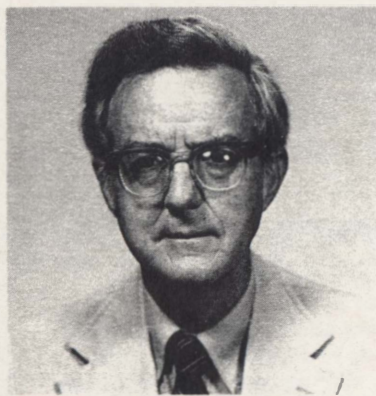
Parapsykologen professor Ian Stevenson i USA har undersökt många fall där barn, när de börjat prata vid spädkålder, har berättat om tidigare liv, som de levde. En del skeptiker vill förklara dessa fall så att de uppkommer som följd av föreställningar om tidigare liv, som finns i den ifrågavarande kulturen. (Många av fallen förekommer ju i Indien, där tron på återfödelse är utbredd.) Men nu är det ett genomgående faktum att den person som de små erinrar sig ha varit i det föregående livet, har dött för tidigt, dvs han har inte fått sitt liv avslutat på ett naturligt sätt vid hög ålder, utan dött tidigt genom sjukdom, olyckshändelse, mord eller på annat sätt. Jag har svårt att tro att dessa fall genomgående kan förklaras av föreställningar i kulturen ifråga. Om fallen vore kulturellt betingade, tror jag inte att den tidigare inkarnationen nästan alltid skulle vara en person som dött för tidigt. Förklaringen till denna anmärkningsvärda detalj, som ger ett intryck av autenticitet, torde ligga någon annanstans. Det är nära till hands att tro att det rör sig om verkliga minnen — även om avgörande bevis för detta saknas.

Om det är verkliga minnen, varför är det då nästan alltid för tidigt döda som barnen minns sig ha varit? Ja, det kan ju bero på att de som dör för tidigt, återföds snabbt och därför i en del fall minns sitt tidigare liv. Men det kan också vara så att endast för tidigt döda föds igen. Andra lever bara en gång.

Om nu åtminstone några föds på nytt, eftersom de dött för tidigt, så tyder förstås detta på en djupare mening i skeendet. Kanske måste alla människor få ett helt livs chans.

Nå, allt detta är spekulationer. Kanske har den verkliga förklaringen inget som helst att göra med återfödelse, mening eller chans. Vi vet inget om detta. Vi kan bara grunna och gissa.

SM

Ian Stevenson

Göran Brusewitz:

Felaktig rapport till USAs armé om parapsykologin

Det är svårt för parapsykologin att vinna fullt erkännande i den vetenskapliga världen. Ett genombrott verkar avlägset.

CSICOP-konferens

Den årliga amerikanska skeptikerkonferensen hade förra året New Age i fokus.

Håkan Blomqvist:

New Age igen — tål ni höra mer?

Håkan understryker sin negativa bild av New Age. Till skillnad från SM räknar han "livsfientliga" guruer till Nya Tidsåldern.

Mystik

Bokrecension med omfattande utdrag ur verket.

Werner Aspenström:

Intervju med en slumpvis utvald människa. Dikt.

Försvar för Rajneesh

Osho är inte mer störd än andra — snarare tvärtom. Han är ju en upplyst mästare, han!

Fd Bhagwan

Åsa Freij:

Antroposofernas Järna, ett livskraftigt alternativsamhälle

Mark Rodeghier:

Den perfekta skeptikern
Såna är dom, skeptikerna: tar inte reda på ordentligt.

Mark Rodeghier

J A Long:

Om våra tankars betydelse

Örjan Björkhem:

Djinnen i grytan
En övernaturlig händelse i Indien?

Olov Lindahl:

Skall vi ha två konkurrerande kårer av terapeuter?

Ann-Caroline Manhof:

Livets mönster. Dikt.

Nils-Olof Jacobson:

Det osynligas målare

Örjan Björkhem:

Provokation

Gunnel Javåsen:

Dikter

Brev

Recensioner

Eileen Caddy:

Footprints

Saxat

Det tidlösa Överjaget är den oförgångliga gudagnistan inom oss. Vi är av kunglig börd fast vi idag går klädda i tiggartar. Vi har möjlighet att kasta av oss de många årens börd, trotsa tiden och bli odödliga i ordets sanna bemärkelse så snart vi inser denna sanning.

Tiden för att göra detta är nu — och platsen är här!

Paul Brunton

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (8 nr) 175:-
Halvår 95:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.300:-, halv sida 750:-
småannonser 25:- per spalt-cm, men minst 75:-

Wallin & Dalholm Boktr AB,
Lund 1989
ISSN 0038-0504